National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sent
Ottawa, Ont. K1A 0N4

National Library
Bibliothèque Nationale
JUIN JUNE 6 1983
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 21 (1734) 1983 | NELJAPÄEVAL, 26. MAIL — THURSDAY, MAY 26 | XXXIV aastakäik

„Miss Tallinna" kandidaadid. Esireas, vasakult: Monika Kask, Piret Komi, Selina Reiman, Tiiu Aloe. Teine rida — Anne Kriisa, Lydia Van der Veen, Merike Lainevool, Kathy Tihane.
Foto — Hans Westerblom

RAUCA SAADETI SAKSAMAALE

Kanada peaprokurör Kaplan kirjutas alla Helmuth Rauca väljasaatmise otsusele. Ta anti üle Lääne-Saksamaa võimudele, vastavalt Lääne-Saksamaa valitsuse nõudmisele, et tema üle kohut mõista juutide mõrvamise pärast II maailmasõja ajal Leedus.

Kanada lennuk kukkus alla Saksamaal

FRANKFURT — Viis inimest sai surma ja üks raskesti vigastada kui Kanada lennuväe CF-104 Starfighter kukkus tiheda liiklusega maanteele Frankfurti lähedal. Piloot päästis end langevarjuga. Õnnetus juhtus lennudemonstratsioonil, mida vaatas umbes 100.000 inimest. Senini pooled Kanada lennuväe Starfighterid on alla kukkunud ja 40 pilooti saanud surma. Kuna Kanadal pole lennukeid nende asendamiseks, jatkavad Starfighterid oma ülesandeid.

Keskkonna saastamine Torontos võetakse uurimisele

Toronto linnapea Art Eggletoni ettepanekul moodustatakse eriline komisjon Toronto ümbruse tööstusliku saastamise uurimiseks. Uurimise alla tulev ala on kolmnurga kujuline ja piiratud tänavatega Bloor St. W. — Landsdown Ave. — Dundas St. W. — CN-CP raudteed. Arvatakse, et sealsed tööstused saastavad ümbruskonda sellisel määral, et mõned nendest tuleb sulgeda või ümber paigutada. Komisjoni eelarve on $146.000 ja Ontario provintsi valitsus võtab poole sellest oma kanda.

Puudus lihast, kalast . . .

Saksa ajakirjaniku muljeid Eestist

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Bonnis ilmuva suurlehe „Die Welt" alaline korrespondent Moskvas Fried H. Neumann kirjutab oma muljetest tänapäeva Eestist:

„Kes Venemaalt Eestisse tuleb, näeb märgatavalt: linnad ja külad jätavad hoolitsetud mulje. Maad on korralikult haritud, kolhooside hooned on soliidsed ning teedel pole aukusid. Linnades pole üksnes ajalooline Euroopa kultuur, mis külastajat tõmbab. Paljud detailid, mis venelastele ei näi olevat olulised, annavad kogusummas meeldiva pildi.

Eesti keel, inimesed ise, kirjud üliõpilasmütsid selles ümbruskonnas jätavad mulje nagu oleksime Skandinaavia provintsis. Alles sovettide sõjaväe ja militsionääride univormid annavad tegeliku pildi. Inimesed pole paremini riides ega ärides rohkem kaupa kui vene linnades. Aga see ei olnud alati nii.

PUUDUS LIHAST, KALAST

Parem varustus toiduainete ja konsumkaupadega oli Baltikumis reegliks. Oma 0,67 protsendiga kogu N. Liidu elanikkonnas toodab Eesti ümmarguselt ühe protsendi tööstuskaupadest ka koguni kaks protsenti agraarproduktidest. Hoolimata sellest valitseb siin nagu teistes N. Liidu osades puudus lihast ja võist ning hoolimata paljudest kaluritest puudub värske kala. Isegi restoranide pooleldi täidetud toidukaardid osutuvad sageli lubadusteks. Kelner võtab küll vastu mitmesugused tellimised, aga toob kõigile sama toidu.

Tallinna vabrikud täidavad poole eesti tööstusproduktsioonist: masinad, elektroseadelised, konsumkaubad, eelkõige fonoseadelised, tekstiilkaubad ja kingad. Aga nendest ei jää eesti äridesse palju. Tsentraliseeritud kaubandussüsteem ei anna vabariigile mingeid hinnaeeliseid. Tartu mööblivabriku direktor võib juba vabrikulaos büroomööbli hinnasedelitega varustada, mille kunded igalpool maksma peavad. Ja kariloomade kolhoosi „Rahva Võit" Tallinna lähedal ei huvita kolhoositurg linnas kuigi palju. Kolhoos saab riigilt 28 kopikat liitri piima eest. Riik omaltpoolt hoolitseb selle eest, et kunded ärides maksavad liitri piima eest 24 kopikat.

RAHVA VÕIT

Majandus sotsialismis tähendab ainult plaani täitmist ning kaubanduse ülesandeks on jagamine, mitte müük. Nigel tulemus nähtub ärides ja kaubamajades. Õunteputuse aastal seisab pikk saba kioski ees, kus õunu müüakse. See on üks neljast müügikohast, mis kuulub kolhoosile „Rahva Võit". Kuna viimane oma 3300 kariloomaga toodab ainult liha ja piima, pole kolhoosil midagi kasu kui on lubatud kümmendik toodangust müüa vabal turul. Seal on keelatud müüa piima. Ja liha? „Ah teate, meie pole äritsejad", vastatakse üldiselt sellele küsimusele. Viis kuni seitse rubla nõutakse vabal turul kilo liha eest. Moskvas koguni kuni üheksa rubla. Kolhoos, kus müüdi läinud aastal 86 tonni liha vabaturu asemel, müüs selle riigile 1,80 rubla eest kilo.

Kõik käib sotsialistilikku rada ning isegi kolhoosnikud, kes oma poolel hektaril tohivad pidada kaks lehma, mitu siga ja kodulinde, ei tungi oma kaubaga Tallinna turule. Nii võetuna ei saa partei toiduaineteprogrammil olla suurt edu.

Sotsiaalse ühikuna on see kolhoos oma 640 liikmega, kellest kolmandik pensionärid, saavutanud tähelpanuväärivat. Oma kolme kuni nelja miljoni rubla sissetulekuga haldab kolhoos oma masinatehaasi, elamud, kooli, lasteaia klubimaja ja spordiväljaku. Kolhoosi polikliinikus tegutseb kolm arsti. Sellest arvatakse jätkuvat, et vältida inimeste kadumist linnadesse".

-kk

Eestiaineline õppetool miljon dollari eest

Eestiaineline õppetool Toronto ülikoolis maksab miljon dollarit ja selle summa kokkusaamine on reaalne. $300 000 annab Kanada valitsus ja ülejäänu eesti ühiskond suurema panusega hästimajandanud Tartu College'ilt.

Juba mõnda aega kestnud eeltööde tulemusena esitas kava Tartu College'i peakoosolekul 19. mail esimees arhitekt Elmar Tampõld ja lähemaid seletusi andis prof. Olev Träss.

Eestiaineline õppetool või professuur (Graduate Research Chair of Estonian Studies) hõlmab eesti keele, kirjanduse, ajaloo, edasiõppimise ja uurimistöö, materjalide koondamise, uurimistööde tulemuste avaldamise jne. Praegu on taolised õppetoolid ukrainlastel ja ungarlastel, kuid ainult keele õppimiseks, mis ei võimalda laiemat tegevust.

Nagu Tartu College esimees arhitekt Elmar Tampõld ütles „Meie Elule", on küsimusega tegelenud juba mõnda aega prof. dr. Olev Träss ja prof. dr. Endel Tulving, kes pidasid ka läbirääkimisi Toronto ülikooliga. Ametlik ettepanek on esitatud ja peamine lahtine küsimus on majandusliku aluse loomine. Kui ülikool algul küsis $300,000, siis nüüd on summa tõusnud miljonile. Föderaalvalitsuselt on loota $300,000 ja ülejäänu oli valmis maksma Tartu College seitsme aastaga võrdsetes summades. Ülikool tahab aga praegu kohe kätte saada miljon dollarit. Seega meie ühiskond peaks tulema abiks. Tartu College on töötanud mitu aastat ülejäägiga, ka tänavu umbes $90,000, siis on kogunenud raha millest saaks tasuda eesti ühiskonnalt pikema aja peale laenatud võlg. See summa võiks nüüd otstarbekohaselt teenida taas eesti huvisid õppetooli loomisel. Samuti on kavas anda välja uued võlatähed, pöördudes eriti meie nooremate poole, kes peaksid oma osa andma eestluse edasikandmisel. Samuti loodame annetusi, pärandeid jne., et õppetooli majanduslikku alust luua ja säilitada.

Ettepaneku Toronto Ülikoolile esitasid Elmar Tampõld, Olev Träss ja Endel Tulving.

Liibanon ja Iisrael valmis rahuks

Beirutis tehti kokkulepe sõjategevuse lõpetamiseks Iisraeli ja Liibanoni vahel. Selle kokkuleppe kohaselt Iisrael viib välja Liibanonist oma sõjalised jõud ja lõpetab Liibanoni okupeerimise. Koos sellega kuulub likvideerimisele Lõuna-Liibanonis major Saadi mini-riik, mida kontrollis Iisraeli valitsus.

Iisraeli valitsuse eeltingimuseks selle juures on, et üheaegselt Iisraeli sõjaliste jõudude väljaviimisega lahkuvad sealt ka Süüria sõjalised jõud.

Süüria president Hafez al-Assad, kuuldes kokkuleppe saavutamisest Liibanoni ja Iisraeli valitsuse vahel, deklareeris, et tema selle kokkuleppega ei nõustu ega toimi selle kokkuleppe kohaselt. See kokkulepe olla surutud peale Liibanoni valitsusele USA valitsuse poolt ja jätab Liibanoni Iisraeli mõjusfääri. Kokkulepe teeb küsitavaks Liibanoni suveräänsuse ja takistab temal täitmast oma kohustusi Araabia riikide liidus.

Kui Süüria oma sõjalisi jõude Liibanonist välja ei vii, siis jäävad sinna ka Iisraeli sõjalised jõud ja saavutatud kokkulepe muutub tühiseks. Süürial on Liibanonis 40,000 meest viimistletud N. Liidu relvadega ja Iisraelil 25,000 meest, oma ja USA viimistletud relvadega.

Idapoolses Liibanonis, Bekaa orus on veel 8000 palestiina vabadusvõitlejat, kes Liibanonist ei lahkunud ja koos Süüria väeosadega seda Liibanoni parimat põllumajanduslikku ala oma kontrolli all hoiavad. Nende juht Arafat tuli neid külastama Damaskusest ja kinnitas, et PLO ei tunnista Liibanoni ja Iisraeli vahel saavutatud kokkulepet, mis lõpetaks 8 aastat kestnud sõja. Kokkuleppe allakirjutamine võib vastupidiselt elustada sõjalist tegevust Iisraeli ja PLO üksuste vahel.

Trudeau ei poolda president Reagani poliitikat

Ajakirjanik Jack Cahill'ile antud jutuajamises Kanada peaminister P. E. Trudeau kritiseeris teravalt USA president Ronald Reagani senist poliitkat N. Liidu suhtes. Ta luges selle niivõrd vaenulikuks, sõjakaks ja ähvardavaks, et teda ei saa kuidagi usaldada. Ta luges absurdseks ühe USA valitsusliikme arvamuse, et USA võib võita sõja N. Liidu vastu, kui kasutamisele võetakse tuumrelvad.

Peaminister rõhutas, et Euroopa kaitseks ei ole vaja viia sinna USA ristlevaid ja Pershing 2 rakette ega katsetada neid Kanada pinnal, sest N. Liit on juba nõustunud ära viima oma alustelt mõned SS-20 raketid, mis suunatud Lääne-Euroopa keskuste ja sõjaliste seadmete vastu. Tema sooviks on kuulutada Kanada tuumrelvadest vabaks tsooniks.

Trudeau peab ebaõigeks majanduslike sanktsioonide kasutamist N. Liidule surve avaldamiseks ja väitis, et enamik Euroopa riikide valitsustest on temaga sama arvamisel. Trudeau ütles, et meil tuleb arvestada N. Liitu kui majanduslikku suurvõimu, kellega on vajalik alal hoida majanduslikud sidemed. N. Liit ei ole meile ohtlik majanduslikul alal ega kultuurilisel alal. Tema ühiskondlik kord ei ohusta meid. Ta on ohtlik ainult sõjaliselt. See oht tuleb lahendada vastavate läbirääkimistega ja eraldi majanduslikest, kultuurilistest ja sotsiaalsetest kontaktidest. Majandusliku surve avaldamist N. Liidule pidas peaminister vananenud mooduseks, millest tuleks loobuda.

Peaminister Trudeaul oli ainult üks etteheide N. Liidu valitsusele, et tema poolt toetatud sõjavastased ja rahu taotlevad demonstratsioonid teenivad ainult N. Liidu huvisid.

Sõjapoliitiliste küsimuste kõrval peaminister Trudeau luges palju tähtsamaks majanduslike küsimuste lahendamise, eriti Kolmanda Maailma riikides, et nende majandusliikku kokkuvarisemist vältida. Ta lubas nõuda Lääneriikide juhtidelt, eesoleval Williamsburgi konverentsil $82 miljardi määramist lõunas asuvate vaeste riikide majanduslikuks abistamiseks. Enamik sellest rahast peaks tulema rahvusvahelisest raha fondist, kuid $20 miljardit tuleks anda Lääneriikide pankadel. Ta luges rikaste Põhjariikide kohustuseks abistada vaeseid, lõunapoolseid riike.

Selles uues „pallimängus" kus põhjapoolsed riigid abistavad lõunapoolseid riike, Kanada tahab olla suundarajavaks riigiks. Peaminister Trudeau on selle mängu arhitekt.

4 miljonit sunnitöölist ehitab gaasitoru

USA välisministri abi Lawrence Eagleburger esitas Kongressile seisukohavõtmiseks faktilised andmed sunnitööliste kasutamiseks Siberi—Euroopa gaasitoru ehitustöödel. See on vastuolus LRO põhikirjaga ja rahvusvahelise õigusega.

Välisministeeriumi poolt kogutud andmete kohaselt on N. Liidus rakendatud Siberi—Euroopa gaasitoru ehitustöödele 4 miljonit sunnitöölist. Nende seas arvatakse olevat vähemalt 10,000 poliitilist sunnitöölist. Gaasitoru ehitamise piirkonda on ehitatud 1100 sunnitööliste laagrit.

Soome ajakiri kirjutab julgesti KGB-st

HELSINGI (M.E.) — Pealkirjaga „KGB ning Eesti uus kord" avaldas laia levikuga ajakiri „Suomen Kuvalehti" Reijo Härköneni sulest kahe leheküljelise ja kahe pildiga põhjaliku artikli ikestatud Eesti praegusest olukorrast. Toodud on ka vangistatud vabadusvõitlejate nimistu. Kõik artiklis mainitu on pagulasajalehtede jälgijale tuttavad, huvitav on aga see, et informatsiooni avaldab soome ajakiri.

KGB kontrollib Tallinnas kauplusi

STOKHOLM (EPL) — Andropovi töödistsipliini tugevdamise kampaania raames on Tallinnas toimunud äride, kinode jt. avalike kohtade sulgemine keset tööaega päeval.

Uksed suletakse ja KGB ametnikud alustavad sees viibiva ostjate või publiku isikute kindlakstegemist.

Aktsiooni eesmärgiks on paljastada need töötajad, kes töölt ära ruttavad, et kaubastutes ja kaubamajades teostada oma päevaseid sisseoste ja sabades seista.

Nõukogude praeguses kaubapuuduses eriti toiduainete alal on see olnud hädavajalik, et kindlustada perekonnale päevatoidust — õhtupoolikul on nimelt see vähene kaup, mis müügile tuleb, juba ammu otsas.

AASTAKONTSERT

Neljapäeval, 2. juunil 7.30 p.l. Edward Johnson Bldg.
— Walter Hall, 80 Queens Park Cres.
(Planetaariumi taga)
Kaastegevad: Lindau õed — trio, Monica Zerbe — sopran,
Omar Daniel — klaver, Liina Teose — klaver.
$7.00/$5.00. Piletid saadaval kooriliikmeilt või kohapeal.

estonia

EESTI ABISTAMISKOMITEE KANADAS

Reedel, 27. mail kell 8 õhtul Eesti Maja suures saalis, 958 Broadview Ave.

SOLISTIDE KEVADKONTSERT

AVO KITTASK
ÕNNE LAIKVE
JAAK LIIVOJA
IRENE LOOSBERG
MONICA ZERBE
KRISTINE POGYO
ASTA BALLSTADT
LYDIA VOHU
PHILLIP MOREHEAD

Miss Tallinna valimine

**EESTI MAJA SUURES SAALIS
PÜHAP., 29. MAIL KELL 5 P.L.
TANTSUKS MÄNGIB „ ORPHEUS"**

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House,958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6
Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J.,USA. Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp. kl. 9 hm.—5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 hm.—8 õ., laup. kl. 9 hm.—1 p.l.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $37.00, 6 k. $20.00, 3 k. $15.00; USA-sse — 1 a. $41.00, 6 k. $23.00, 3 k. $17.00; Ülemeremaadesse — 1 a. $46.00, 6 k. $25.00, 3 k. $19.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $28.50, 6 k. $14.25. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $30.80, 6 k. $15.40. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $58.00, 6 k. $29.00.

Üksiknumber —.65¢

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul — esiküljel $5.00, tekstis $4.50, kuulutuste küljel $4.25.

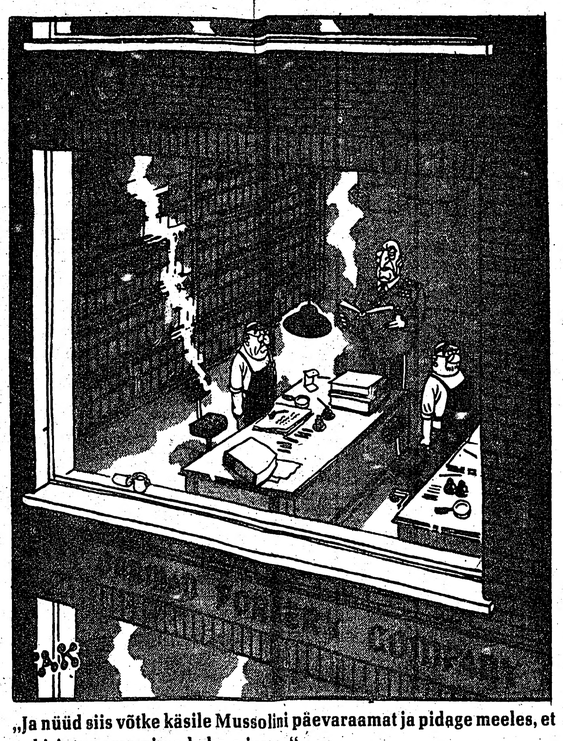

„Ja nüüd siis võtke käsile Mussolini päevaraamat ja pidage meeles, et ta kirjutas oma nime kahe s-iga ..."

Käbin läks, Rüütel tuli

STOKHOLM (EPL) — Nagu juba teatas Tass, toimus okupeeritud Eestis vahetus ülemnõukogu presiidiumi esimehe kohal, kus 1978-ndast aastast peale „presidenti" mängis Ivan Käbin, kes oma tegevusajal Eestis kasutas eesnime Johannes. Käbini asendamine Arnold Rüütliga tähendab sisuliselt tema pikaajalise poliitilise karjääri lõppu. Käbin on nüüd 77, olles sündinud septembris 1905 ja kuigi N. Liidus vanurid üldiselt kaua püsivad kõrgetel positsioonidel, siis ometi võib ka olla, et tervis ja vanus olid tema errulaskmise põhjusteks.

Igal juhul oli Venemaa-eestlane Ivan Käbin mees, kes Moskva satraabina Eestis suutis sadulas püsida kaua — ta nimetati Stalini poolt partei esimeseks sekretäriks a. 1950, olles sekretäriks tulnud juba kaks aastat varem Nikolai Karotamme all, kes põlu alla langedes Eestist ära viidi.

Käbin on sündinud Virumaal ja ei ole teada täpselt, millal ta Venemaale läks. Igal juhul oli ta juba a. 1923 Venemaal ja õppis pärast Leningradi parteikoolis. Parteisse astus ta a. 1927. Oli Moskvas naftainstituudis marksismi õppejõuks sõja puhkemisel.

Saadeti a. 1941 Eestisse, kus ta oli kompartei ajakirjandussektori juhatajaks. Teises okupatsioonis, alates 1944 sai temast partei propaganda-agitatsiooniosakonnna abijuhataja, 1947—48 oli ta parteiajaloo instituudi direktor. Tema parteijuhi aeg kestis 28 aastat — Stalinist kuni Brezhnevini. Mingil põhjusel asendati ta a. 1978 Moskva poolt Karl Vainoga, nähtavasti alustamaks rangema venestamispoliitika, mis praegu edasi käib. Käbinil ei paistnud olevat erilisi ambitsioone üleliidulises mastaabis ning see pidi andma talle suhtelise tegevusvabaduse oma tööst. Praeguse venestamis- ja rõhumislainega võrreldes olid Käbina kuuekümnendad ja seitsmekümnendate algus suhteliselt rahulik ajastu.

ARNOLD RÜÜTEL

Käbini asemele ülemnõukogu presiidiumi esimehe kohale astus Arnold Feodori poeg Rüütel, sündinud 10. mail 1928 Laimjala vallas Saaremaal. Rüütel on hariduselt põllumajandusteadlane, lõpetanud põllumajandustehnikumi 1949, Eesti Põllumajandusakadeemia aastal 1964 ning saanud põllumajandusteaduse kandidaadi kraadi aastal 1972.

Aastal 1949 oli Rüütel Saaremaa TNS Täitevkomitee põllumajandusosakonnas vanemagronoomina,aastail 1950—55 Punaarmees, seejärel õpetajana Tartu põllumajanduse mehhaniseerimise koolis. 1957—63 oli ta tööl Eesti Loomakasvatuse ja Veterinaaria Teadusliku uurimise instituudi direktori asetäitja, 1963. aastast Tartu näidissovhoosi direktor ja a-st 1969 EPA rektor. Parteisse astus Rüütel aastal 1964, temast sai 1966. aastal Keskkomitee liikmekandidaat ja aastast 1971 Keskkomitee liige, aastast 1977 Keskkomitee büroo liige ja Keskkomitee sekretär. Rüütel on olnud ülemnõukogu presiidiumi aseesimees aastast 1969.

Partei esimese sekretäri ja isegi ministritenõukogu esimehe kõrval on Ülemnõukogu presiidiumi esimehel poliitiliselt tühine tähendus. Protokolli järgi on ta riiklikult okupeeritud Eesti esimene mees ja selle tõttu esineb ta tihti ametlikel tseremooniatel — tegeliku võimu juurde Rüütli taolistel, Eestis sündinud, üleskasvanud ja hariduse saanud tegelastel pole veel tänapäevalgi pääsu. Selline on olukord olnud juba tollest 1950. aastast saadik, kui eesti kommunistid Keskkomitee juhtivatelt kohtadelt minema pühiti ja asendati Ivan Kebini alias Johannes Käbini taolistega Venemaa eestlastega.

EPL/TJ

Tulipunktis on Saksamaa

Suurvõimude vahelises konfliktis, kus USA esineb demokraatliku korra kaitsjana ja N.Liit selle ründajana, on Saksamaa kujunenud tulipunktiks koos Lääne-Euroopaga. Teda püütakse mõjustada Ida ja Lääne poolt. Teda külastavad suurriikide juhid. Temale tehakse mitmesuguseid soodustusi, kuid ühtlasi ka hoiatatakse, et ta ei võtaks kindlat hoiakut ühe ega teise poole suhtes. Lääne-Saksamaa on kujunenud praeguse, psühholoogilise-majandusliku sõja tähtsaimaks tandriks oma geograafilise asendi tõttu. Temast oleneb Euroopa riikide koostöö ja NATO riikide sõjaline tugevus. N. Liidule ta oleks sissetuni teeks, Lääne-Euroopa majanduslikuks või sõjaliseks vallutamiseks. Antud momendil püütakse teda neutraliseerida, et USA ei saaks ehitada sinna ega mujale Euroopas N. Liidu vastu suunatavate rakettide väljalaske aluseid.

N. Liit ei ole teinud sellest saladust, et tema püüdluseks on kommunismi levitamine maailmas ja demokraatliku korra matmine. Selle kava teostamist on takistanud USA sõjaline võimsus ja majanduslik tugevus. N. Liidu pärast-sõjaaegne poliitika on taotlenud kogu aeg USA majanduslikku nõrgendamist, et selle kaudu pidurdada USA sõjaliste jõudude hoidmist ajakohasel kõrgusel. Alates Berliini blokaadist peale on N. Liit kujundanud eriolukordi, kus USA on olnud sunnitud teostama kulukaid operatsioone, nagu õhusild Berliini toitmiseks, Vietnami sõda ja paljude maade valitsuste toetamine majanduslikult-ja sõjaliselt, N. Liidu poolt toetatud mässuliste või terroristlike gruppide vastu võitlemiseks. Need kõik ei ole suutnud USA-ad majanduslikult ruineerida, N. Liidu poolt soovitud määral. USA on saanud üle majanduslikust kriisist, nagu enamik tööstuslikest maadest ja on muutumas tugevamaks majanduslikult ning sõjaliselt jõult. N. Liidu strateegiline püüe, sissepiirata tööstuslik maailm — Lääne-Euroopa ja USA ning eraldada muust maailmast ei ole õnnestunud.

Samal ajal N. Liit ise on sattunud majanduslikesse raskustesse vajaduse tõttu toetada majanduslikult ja sõjaliselt oma satelliite lähedal ja kaugel. Lisaks sellele ei ole kommunistlik kord kujunenud mingiks majanduslikuks imeks, mis rahvaste elu ja olukorda oleks parandanud. Mitmed maad, keda N. Liit on majanduslikult aidanud on pärast abi saamist N. Liidu eksperdid ja nõuandjad maalt välja saatnud, et nitte muutuda N. Liidu satelliitideks. Egiptus alustas sellega, saates maalt välja kümned tuhanded venelased. Mitmed teised maad on teinud sama.

Euroopas ei ole N. Liidul õnnestunud levitada kommunistlikku korda peale sõjaliselt okupeeritud maade. Demokraatlik kord püsib ja omab mitmeid eeliseid võrreldes kommunistliku korraga. Ida-Euroopa rahvad on pettunud kommunistlikust korrast. Vabade valimiste korras on mitmed Lääne-Euroopa rahvad pöörranud selja sotsialismile ja valinud parempoolsete parteide esindajad parlamenti. Eriti silmapaistev oli see L-Saksamaa ja Prantsusmaa valimiste juures. N. Vene näeb selles ohtu kommunistlikule korrale ja pöörab tähelepanu olukorrale Euroopas. Ta võitleb kommunistlikus blokis dissidentidega, reformide nõudjatega, natsionalistidega ja vabaduse nõudjatega. Kõiki neid karistatakse kõrgemal määral ja igasugused demonstratsioonid või rahutused likvideeritakse brutaalselt, ohvritele vaatamata. N. Liit on eriti hädas Poolaga, kus rahva võitlus kommunistliku vägivalla vastu on hästi juhitud ja raskesti likvideeritav.

N. Liidu eriliseks probleemiks on Lääne-Euroopa ja eriti Lääne-Saksamaa. Viimase valitsuse hoiakust ja poliitikast oleneb kas Euroopa Ühisturg töötab edukalt ja NATO on tugev sõjaliselt jõult. Lääne-Euroopa poliitiliseks lõhestamiseks N. Liit on aktiviseerinud tuntud Front Organisatsioonid kes propageerivad sotsialismi, N. Liiduga sõprust ja suuremat kaubavahetust, Sõjaliste jõudude vähendamist ja USA viimistletud rakettide mitte lubamist Euroopa territooriumile. Need organisatsioonid korraldavad valitsuse poliitika vastaseid miitinguid, demonstratsioone ja pommiatentaate.

Eriti akuutseks on kujunenud võitlus USA viimistletud rakettide Euroopa mandrile toomise ja N. Liidu poole suunamise vastu. Nende rakettide toomist Euroopasse põhjustas N. Liit ise, oma SS-20 rakettide asetamisega väljalaske alustele Euroopa-Venemaal, et vajaduse korral hirmutada Lääne-Euroopa riike või hävitada nende sõjalised ja tööstuslikud keskused. Lääne-Euroopal puudub seni N. Liidu rakettide vastane kaitse. USA on valmis sinna saatma oma MX ja Pershing 2 raketid Nüüd oleneb kõik sellest kui edukalt võitlevad nende rakettide Euroopasse toomise vastu frontorganisatsioonid Euroopas ja mujal. Käesoleva aasta sügiseks selgub kes võidab.

N.

Päevikuist ja piltidest

Uudis Adolf Hitleri „päeviku avastamisest" oli ainult üks neist rahvusvahelise ulatusega kõmulugudest, mida läänemaine meedia armastab oma publikule serveerida. Olgu peale, et seekordsel elevusel oli ainult lühike kestvus ja lugu lõppes järjekordse võltsingu kindlaks tegemisega. Peaaegu füüsiliselt kuuldava õlgadekehitamise kahinaga poole maailma ulatuses kviteerisid asja ilmsikstulekut need kergeusklike hulgad, kelledel peaaegu haiglane tahe võtta tõeks kõike seda, mis niiütelda küllalt suure kella külge riputatud. Alati leidub ka üksikuid suuremat tunnustust omavaid autoriteete — nagu siinsel korral ajaloolane Trevor-Roper — kes valmis oma prestiizhi mängu panema, mõnd üsnagi labasevõitu võltsingut ehtsaks tunnistades. Pole kahtlust, et säärase „veendumuse" sügavus sageli oleneb selle eest pakutud rahasumma suurusest...

Lugu tuletab meelde teisigi samalaadseid juhtumeid. Nagu pärast Teist maailmasõda välja ilmunud Saksa Abwehr'i või vastuluure ülema admiral Canaris'e „päevik". Tollalgi leidus asjatundjaid, kes kinnitasid, et olla tegemist kõigiti ehtsa päevikuga. Hiljem kerkinud pahameeletormi saatel siiski avastati, et Canaris'e allkirja võltsijad olid kasutanud selleks päris rumalana tundval kombel üht moodsamasse ajajärku kuuluvat leiutist, n.n. „ballpoint" sulepead, millist eset admirali elupäevadel veel üleüldse ei eksisteerinud. Neid hakati valmistama alles aastaid pärast sõda.

Täpselt samal põhjusel tunnistati võltsinguks ka üle maailma laialdase kuulsuse ja leviku saavutanud „natsideohvri Anne Frank'i päevik"; mille koostajad, publitseerijad ja filmistajad teenisid sellega hulga miljoneid, rääkimata tolle töö propagandalisest mõjust. Selle pettuse avalikukstulek aga ei põhjustanud mingitki skandaali. Sellel juhtumil lubati vaibuda niisuguses vaikuses, et on vähe neid, kes viimatinimetatud petusest korrakski midagi kuulnud.

□

Lõpuks meenub ühe endise eesti sõduri jutsustus tema esimestest sõjavangipäevadest. Ta oli olnud vist ainsa eestlasena mõnesaja saksa soldati hulgas. Neid oli siis aetud kokku kohapealsesse rahvamajja ja seal oli hakatud näitama neile filmi — natside kontsentratsioonilaagrite ohvritest. Ekraanile olidki ilmunud rida rea järele laipu ja inimkehade jäänuseid. Sinnajuurde keegi saksa keelt valdav lektor oli pajatanud natsiderezhiimi õudustest. Aga siis oli nende hulgast tõusnud püsti keegi Wehrmacht'i veltveebel, kes oli hüüdnud valjul häälel üle kogu saali, et ärgu lastagu endid petta! Kõik need pildid laipadest pärinevat nimelt Dresdenile toimunud hävitava pommirünnaku tagajärgedest ja tema teadvat seda kindlalt, sest ta ise olla sinna sooritatud terroririünnaku päevil Dresdenis viibinud ja seal päästetöödest osa võtnud... Mees oli seepeale püsside vahel saalist välja viidud ja hiljemgi pole teda enam nähtud. Vist oli ta täitnud sõdurikohustust oma kamraadide vastu — kuni viimseni.

Ainult selle jutustuse läbi ei ole veel midagi tõendatud, aga tundub loogilisena, et sakslastel oli Dresdeni pommirünnaku tulemustest ja selle ohvritest suurel hulgal fotosid ja filmimaterjali võetud, mis kõik soja lõpupäevil sattus muidugi võitjate valdusse, nagu teatavasti palju muudki filmimaterjali. On siis üsna loomulik, et võitjad võisid kasutada sedagi materjali nende eneste äranägemisel ja otstarbel. — Näib, et praeguse tehnoloogilise sajandi üheks paradoksaalsemaks saavutuseks on see, kuivõrd kergesti võimaldub mõjutada sadu miljoneid inimesi — uskuma üht ebatõde teise järel. Heaks näiteks on jällegi praegu läänemaailma tähelepanu köitev n.n. „rahuliikumine.

H.K.

Tunnustus ajakirjanikule, kes kaitses sõjaroimades süüdistatut

Etniliste ajakirjanike silmapaistvate ajakirjanike austamiseks oli esimeseks auhinnasaajaks George Egri, kes hiljuti vabastati ungarikeelse ajalehe „Menora" toimetaja kohalt artikli pärast, mis ilmus möödunud aasta 20. dets. George Egri kaitses selles artiklis üht ungarlast, keda „sõjakurjategijate" tagaajajad süüdistasid juutide tapmises.

Ajaleht „Menora" asutati 22 aastat tagasi juudi rahvusest George Egri poolt kui ungarikeelne juudi ajaleht. Ta oli selle ajalehe väljaandja ja toimetaja ligi 20 aastat. Müü lehe ära 2 aastat tagasi ja läks USA-sse „Ameerika Hääle" toimetusse tööle. Sealt ta tuli varsti tagasi põhjusel, et „Ameerika Hääl" ajas liiga liberaalset poliitikat N. Liidu suhtes ja jättis avaldamata palju olulise tähtsusega faktilist materjali. Möödunud aastal Egri tuli tagasi Kanadasse ja hakkas oma endise lehe toimetajaks.

Kui möödunud aasta lõpul Simon Wiesenthal hakkas süüdistama ungarlast Imre Fintat sõjaroimades, siis George Egri teostas koos Egri Zagon'iga iseseisva uurimuse ja leidsid, et Finta ei ole süüdi. Ta kirjutas selle kohta artikli ja tõmbas omale Kanadas elavate juuride pahameele ja terava kriitika „Menora" uue väljaandja Andrew Taryan vastu.

Andrew Taryan'i seletuse kohaselt sai ta pärast Egri artikli ilmumist hulgaliselt süüdistavaid kirju ja telefonikõnesid, milles tema rahvuskaaslased nõudsid Egri vallandamist, ähvardades lõpetada „Menora" tellimise. Taryan ei teinud etteheiteid oma rahvuskaaslastele, kes elasid läbi terrori Ungaris sõja ajal ja on väga emotsionaalsed süüdistuste esiletoomisel.

Auhinna määramisel vastav komisjon võttis arvesse George Egri viljakust ajakirjanikuna, viimasel ajal ajaleht „Toronto Sun" pideva kaastöölisena ja põhjalikku kirjutist Imre Flint'i süütuse kohta.

Teisteks auhindade saajaiks olid Toronto Star'i kaastööline Joe Serge, „Spear" peatoimetaja Danny Gooding, Jaroslava Zorych („Zhinochy Svit), Corriere Canadese peatoimetaja Elena Caprile, raadio programmide koostaja Petro Rodak (Moloda Ukraine) ja ROTV produtsent Mathew Syrokomla (Polish Hour).

-k

Kas võiks . . ?

Kas eestlase suur kultuurihuvi on tekkinud igipõlise talupoja päritolu tõttu või sellele vaatamata, jäägu targemate selgitada. Aga ikka on meil leidunud loojaid ja tegijaid — puudust pole olnud ka publikust. Eriti südamelähedased on meile laul ja kõik lavalesitatu — lihtsast luulelugemisest ooperini välja. Ja seda nii võõrsil kui ka kodumaal. Õnnetuseks ei saa aga Eestis laulda „Mu isamaa on minu arm" ilma Lenilile pühendatud oodi esitamiseta. Rahvuslane kodumaal saab aru ja lepib, sest teist võimalust ju ei ole. Kuna meil selline kümnisekohustus puudub, siis me enamasti ei vaevu Eestist siia lähetatud kultuuritegijates kaaseestlase nägemiseks. Paljudel ei tule mõttesegi, et külaline — vaatamata punastele kubjastele makstud lõivule — tahab meile näidata, et ligi 40 aastat kestnud okupatsioon pole suutnud meie kultuuri hävitada. Taoliste külaliste puhul on langetatud tihti hukkamõistvaid otsuseid ilma kaebealuse ja tunnistajate ülekuulamiseta.

Üritusel osalenud oma inimesi on asjasse süvenematult reetureiks tembeldatud.

On üllatav kuidas mitmed ranged rahvuslikud põhimõtted üpris olematuks muutuvad tähtsate kanadalastega suhtlemisel. Mitte ammu tagasi kinnitas Toronto linnapea, et vaba maailma enesekaitse korraldamisel tema täidab selstsimees Andropovi soovitusi. Kas too deklaratsioon põhines linnapea poliitilistele tõekspidamistele, või oli mõeldud hääleõiguslike rahujüngrite meelitamiseks on üpris tähtsusetu. Tegu oli selgelt ja jõuliselt Nõukogude Liidu vallutusplaane toetav ja eestlaste vabaduspüüdluste vastane. Ja ometi on teda austatud üheks „Tallinna paviljoni" iluduskuninganna valijaks kutsumisega.

KAS VÕIKS tulevikus eestlaste üritustele ainult neid kanadalasi kutsuda, kes vähemalt avalikult pole kuulutanud oma liitlust meie vaenlasega? Meie ei pea ju siin kommunismile kümnist maksma, ega oota ka meid Siberisõit kui meie oma sõpru valime.

HARRI KIVILO

JOHANNES JÄRVALT B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
EELISTATUD PRAKTIKA ALAD:
Tulumaksud jt. riigimaksud.
Testamendid, hooldused ja päranditombud.
Üldpraktika.
Päeval (416) 485-3333 Õhtul (416) 757-9190

LUGEJA KIRJUTAB

Majanduslik kriis möödumas

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Majanduskriisi möödumist Kanadas ennustavad pangaprotsentide langus, tõus tööstuslikesse ettevõtetesse investeerimisel, väljaarvatud õlitööstus, tõus elumajade ehitustööstuses, nõudmise suurenemine tööstus-toodangu alal ja paranemine tööturul.

Intress on langenud 1978. a. tasemele ja raha hoidmine pangas ei ole enam meelitav. Selle asemel pannakse lootused suuremale nõudmisele tööstus-toodangu alal ja ettenägelikult investeeritakse tööstuste aktsiatesse. Selle tagajärjel tööstuste ja kaevanduste aktsiad on tõusnud. Eriliselt on elavaks muutunud ehitustegevus. See on kasvanud kahekordseks viimase 5 kuu jooksul. Kanada üldine tööstuslik produktsioon selle tagajärjel hakkas näitama tõusu, viimase 4 kuu pideva languse asemel.

Otseseks järelduseks on tööliste arvu suurenemine. See algas möödunud aasta detsembris ja jäi samaks ka jaanuaris. Siiski töötatööliste arv jääb suureks veel pikemaks ajaks. Mehhaniseerimise ja automatiseerimise tagajärjel tööstus vajab töölisi vähemal määral kui varem.

Pingeline Abistamiskomitee peakoosolek

Eesti Abistamiskomitee Kanadas peakoosolek 12. mail Toronto Eesti Majas arenes kuni juhatuse valimiseni rutiinikohaselt väheste sõnavõttudega. Pealegi ei olnud liikmetel võimalik süveneda põhjalikumalt esitatud aruannetesse ja eelarvesse kuna need anti kätte alles koosolekul. Teatud pinevus tekkis juhatusliikmekandidaatide ülesseadimisel. Valida tuli viis juhatusliiget kaheks aastaks. Nelja volitused, nende seas esimees, kestavad tuleva aastani. Tavaliselt on raskusi saada küllaldaselt nõusolekuid juhatusliikmete kohtadele, nüüd esitati aga kokku 11 kandidaati viiele kohale. Juhatuse poolt oli esitatud tagasi valimiseks kolm senist juhatusliiget — dr. Jaan Roos, õp. Tõnis Nõmmik ja René Lindemann ning uutena Richard Oss ja Rünnar Konze. Koosoleku poolt lisati kuus kandidaati. Üllatuslikult kinnistel valimistel neist viis valiti rõhuva häälteenamusega, saades 56—63 häält, juhatuse poolt esitatud kandidaadid kõik 14—20 häälega kukutati läbi. Juhatusse valiti: O. Rannamäe, E. Kuuskne, dr. T. Kuutan, L. Puurits ja pr. V. Niitenberg.

Ilmselt oli tegemist „organiseeritud" valimistega. Teada oli, et senises Abistamiskomitee juhatuses oli vastuolusid. Et „sõnakuulelikku" juhatust saada, hangiti liikmetelt volitusi, oletatavasti umbes 40. Volitustele lisaks oli organiseeritud kohale liikmeid soovitud kandidaatide läbiviimiseks. Kui volituste arvu üle selgitust päriti, siis esimees A. Sepa teatas, et talle olla 20 liiget posti teel saatnud volitused, kuid kes ja millise arvu volitustega oli teisi, ta jättis vastamata. Valimistulemuste teatavakstegemise järele 25 aastat Abistamiskomitee juhatuses olnud sekretär pr. Julie Herma teatas, et ta lahkub juhatusest (oli valitud möödunud aastal kuni 1984. a-ni). Selle järele, peale esimehe A. Sepa, kaks juhatusliiget on olnud aasta, ülejäänud kõik esmakordselt juhatuses. Kõik kogemustega pingelise „Ehatare" eeltöö- de ja ehitamise-aegsed juhatusliikmed on kas ise lahkunud, loobunud kandideerimast või nüüd eemale jäetud, neist eriti teenekad dr. J. Roos ja õp. T. Nõmmik, rääkimata Abistamiskomitee „raudvarast" pr. J. Hermast. Dr. J Roos oli see, kes väsimatult jooksis ametasutuste vahet ja lahendas lugematuid „Ehatare" eeltööde

Rüütel tuli

uuekümnendad ja seitsmekümnen-
ate algus suhteliselt rahulik ajastu.

RNOLD RÜÜTEL

Käbini asemele ülemnõukogu pre-
idiumi esimehe kohale astus Ar-
old Feodori poeg Rüütel, sündinud
0. mail 1928 Laimjala vallas Saare-
aal. Rüütel on haridu
ndusteadlane, lõpetanud põllума-
ndustehnikumi 1949, Eesti Põllu-
ajandusakadeemia aastal 1964
ing saanud põllumajandusteaduse
andidaadi kraadi aastal 1972.

Aastal 1949 oli Rüütel Saaremaa
NS Täitevkomitee põllumajandus-
sakonnas vanemagronoomina,aas-
il 1950—55 Punaarmees, seejärel
petajana Tartu põllumajanduse
ehhaniseerimise koolis. 1957—63
li ta tööl Eesti Loomakasvatuse ja
eterinaaria Teadusliku uurimise
stituudi direktori asetäitja, 1963.
astast Tartu näidissovhoosi direk-
or ja a-st 1969 EPA rektor. Parteisse
stus Rüütel aastal 1964, temast sai
966. aastal Keskkomitee liikme-
andidaat ja aastast 1971 Keskko-
itee liige, aastast 1977 Keskkomi-
ee büroo liige ja Keskkomitee sekre-
är. Rüütel on olnud ülemnõukogu
resiidiumi aseesimees aastast 1969.

Partei esimese sekretäri ja isegi mi-
istritenõukogu esimehe kõrval on
Ülemnõukogu presiidiumi esimehel
oliitiliselt tühine tähendus. Proto-
olli järgi on ta riiklikult okupeeritud
Eesti esimene mees ja selle tõttu esi-
eb ta tihti ametlikel tseremooniatel
– tegeliku võimu juurde Rüütli tao-
istel, Eestis sündinud, üleskasvanud
a hariduse saanud tegelastel pole
eel tänapäevalgi pääsu. Selline on
lukord olnud juba tollest 1950. aas-
ast saadik, kui eesti kommunistid
Keskkomitee juhtivatelt kohtadelt
minema pühiti ja asendati Ivan Ke-
bini alias Johannes Käbini taoliste
Venemaa eestlastega.

EPL/TJ

LT B.A.Sc., LL.B.
– NOTAR
AKTIKA ALAD:
riigimaksud.
ooldused ja
mbud.
tika.
Ohtul (416) 737-9190

Majanduslik kriis möödumas

Majanduskriisi möödumist Kanadas ennustavad pangaprotsentide langus, tõus tööstuslikesse ettevõtetesse investeerimisel, väljaarvatud õlitööstus, tõus elumajade ehitustööstuses, nõudmise suurenemine tööstus-toodangu alal ja paranemine tööturul.

Intress on langenud 1978. a. tasemele ja raha hoidmine pangas ei ole enam meelitav. Selle asemel pannakse lootused suuremale nõudmisele tööstus-toodangu alal ja ettenägelikult investeeritakse tööstuste aktsiatesse. Selle tagajärjel tööstuste ja kaevanduste aktsiad on tõusnud. Eriliselt on elavaks muutunud ehitustegevus. See on kasvanud kahekordseks viimase 5 kuu jooksul. Kanada üldine tööstuslik produktsioon selle tagajärjel hakkas näitama tõusu, viimase 4 kuu pideva languse asemel.

Otseseks järelduseks on tööliste arvu suurenemine. See algas möödunud aasta detsembris ja jäi samaks ka jaanuaris. Siiski töötatööliste arv jääb suureks veel pikemaks ajaks. Mehhaniseerimise ja automatiseerimise tagajärjel tööstus vajab töölisi vähemal määral kui varem.

Vaipade ja mööbli
PUHASTUS
auruga (steamcleaning)
Helistada ERIK LÕKBIK
tel. 447-9834

de ja ehitamise-aegsed juhatusliikmed on kas ise lahkunud, loobunud kandideerimast või nüüd eemale jäetud, neist eriti teenekad dr. J. Roos ja õp. T. Nõmmik, rääkimata Abistamiskomitee „raudvarast" pr. J. Hermast. Dr. J Roos oli see, kes väsimatult jooksis ametasutuste vahet ja lahendas lugematuid „Ehatare" eeltööde ja hiljem tegevusega seosesolevaid probleeme. Kogu kirjavahetuse, arve- ja raamatupidamise pidas eeskujulikult korras pr. J. Herma.

Kahtlemata tekkinud olukord on tekitanud lõhe E.A.K. liikmeskonnas.

ENDEL TOIGER
EAK end. juhatusliige
(1978—1982)

Bulgaarlased püstitasid monumendi langenuile

Pühapäeval, 8-dal mail toimus Niagara Falls'is, Bulgaaria National Front Inc. ja St. John of Rila Orthodox kiriku koostöös, rahvusliku mälestusmonumendi avamine langenud bulgaaria patrioodidele, nende väikese kiriku kõrvalt ostetud pargi kolmnurgal. Bulgaarlased hindavad oma inimkaotusi sõja ja kommunistliku terrori tagajärjel kuni kaheksa miljonini.

Lühike kirikuteenistus preester Th. Kobakoff'i poolt toimus kell 10 hommikul.

Monumendi juurde minekuga pidi ootama vihmasaju vähenemist ja Niagara linnapea W. Thompsoni kohalejõudmist. Tema saabudes siirdu-

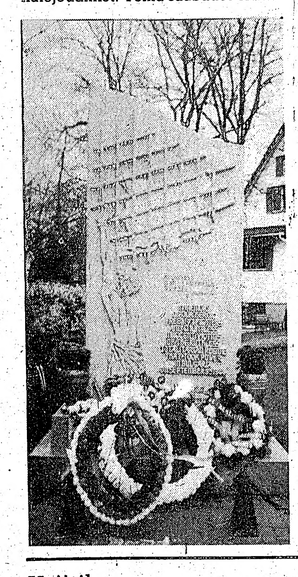

ti lippude ja pärgadega rongkäigus kaetud monumendi juurde. Monument on valmistatud kaasmaalase E. Hopp'i poolt.

Monumendi avas dr. G. Paprikoff. Järgnes õnnistamistalitus, koos õnnistatud vee pritsimisega nii monumendile kui ümberolijaile. Lisaks valas preester punast veini monumendialusele, pärgadele ning lilledelegi. Linnapea W. Thompson pidas vaid osa kõnest ja pärgade asetajate sõnavõtud tehti nii lühidalt kui võimalik tiheneva vihma tõttu.

Pidulik lõunasöök toimus „Optimistt Clubis". Aukülalistena olid kohal parlamendiliikmed A. McBain, Scott Fennel, D. Kilgour, M.P.P. V. Kerrio, samuti mitmed bulgaarlaste juhid Austraaliast, Saksamaalt, USA-st. Eestlastest oli kutsutud E. Rande. Samuti esitati monumendi valmistajat E. Hoppi eestlastena.

Linnapea jatkas poolelijäänud kõnet ja D. Kilgour märkimisväärselt tervitas valitsuse ja peaministri nimel. Kroaatide poolt tervitas A. Markovic.

Imposantne 10x6 jalga hallist graniidist valmistatud monument koos alusega, kujutab aheldatud mehe reljeefi Bulgaaria maad trellide taga. Selle all poeet Christo Botley sõnad: „He who falls may battle for freedom never dies". Trellidele aheldatu kuju ees on pühendus: „In memory of our heroic freedom fighters and countless innocent victims of the ruthless totalitarian regime that took power in Bulgaria on sept. 9th 1944".

Niagara külastajad ei pettu kui on võimalus üles otsida mälestusmonument Valley Way, Victoria ja Morrison tänavate ristumise ligidal.

R.

Kriitika

Iisrael pole õige koht deporteerimiseks

USA kohtuministeeriumi katsed deporteerida end. „natsisümpatiseerijaid" ja „sõjakurjategijaid" Iisraeli, kus neid võidakse kohtu alla võtta kuritegudes juutide vastu II maailmasõjas, on tekitanud prominentse õigusala ekspertide hulgas kriitikat õiguse ideede ja praktika, samuti moraali pinnalt.

Prof. T. Taylor, end. USA-poolne peaprokurör Nürnbergi sõjatribunaalis tähendas pressile, et niisugused deporteerimised (Iisraeli) ei oleks kooskõlas rahvusvahelise õiguse alustega. Ta lisas, et see oleks õiguse ideede rikkumine mõista kohut nende üle juudi riigis, kus nad ei ole kunagi elanud ega ole ka mitte selle kodanikud, võttes neid seal vastutusele kuritegudes juutide vastu — mis leidsid aset ammu enne kui Iisraeli riik loodi. Tema seisukohti toetas ka C. Gordon, kes on nimekas autor uurimuslikele teostele immigratsiooniõiguse alal. Ent kohtuministeeriumi ametnikud ja ka prof. Milton Katz Harvardi ülikoolist seletasid pressile, et nad ei näe mingit õiguslikku ega moraalset takistust sarnastes deporteerimistes. Kohtumin. ametnikud koguni lisasid, et neil olevat võim (power) rumeenlasest peapiiskop V. Trifat — kellega ühenduses see küsimus laiemalt tõusetus ja vastavaid pakkumisi tehti Iisraeli, — saata ükskõik millisele maale, kus teda vastu võetakse.

Iisraeli parlament Knesset võttis 1950. a. vastu seaduse, et sõjakuritegude eest juutide vastu Euroopas natsirezhiimi all, kaasaarvatult ka vihavaenu õhutamises juutide vastu nähakse ette maksimaalselt surmanuhtlust, Seda seadust on rakendatud ajaliselt tagasiulatava käsitusega, nagu näitab näit. A. Eichmanni surma mõistmine seal. Rumeenia Episkop. Ortodoksi Kiriku Ameerikas õigusnõunik adv. J. Sibasan Clevelandist ütles, et ta kardab peapiiskop Trifa deporteerimises Iisraeli tema surma saatmist, kellel on suured teened rumeenlaste kiriku päästmisel.

Hans Lipshis, 63 a. v. ja sündinud Leedus, kes deporteeriti USA-st hiljuti kui sõjaaegne Auschwitzi KZ-laagri valvur Lääne-Saksamaale, on pressiteateil seal Ludwigsburghi kohtus nüüd õigeks mõistetud ja võib Saksamaal elada vaba inimesena.

The Scandinavian Shoppe
OLEME KOLINUD
235 Danforth Ave. Toronto, Ont. M4K 1N2. Tel. 469-3886

Kevadine säästuvõimalus!
TERMOAKNAD $14.95 ruutjalalt, kohalepanekuga
Räästaalused — soffit — fascia
Seinakatted, vihmaveerennid
RÕDUUKSED $995.00. kohalepanekuga
TASUTA HINDAMINE
L & R ALUMINUM
759-7485 igal ajal

T.E. Pensionäride Klubi aastapeakoosolekul 19. mail valitud juhatus. Istuvad, vasakult: E. Terts, H. Parson, F. Terts (esimees), A. Möller, H. Mägi. Seisavad: J. Soots, A. Laanep, I. Leps, H. Kreem ja E. Kumm.
Foto — O. Haamer

Pensionäride Klubi edukas tegevus

Eesti Pensionäride Klubi Torontos aastapeakoosolek peeti Eesti Majas neljapäeval, 19. mail. Koosoleku avas esimees Frieda Terts. Leinaseisakuga mälestati aasta jooksul manalasse varisenud klubiliikmeid. Kinnitati eelmise aasta peakoosoleku protokoll. Häältelugejateks valiti L. Vaher, M. Meier, L. Jaanimägi ja J. Terts.

Tegevusaruandes F. Terts märkis, et möödunud tegevusaasta kulges edukalt ja tegevusküllaselt. New Horizoni Programmi toetusel toimus 13. juunil programmi 10-na aastapäeva tähistamise pidustuste raames rikkaliku eeskavaga pidu üle 700 külalisega. Oli korraldatud ka käsitööde näitus ja müük ning kohvilaud. Pidustuse hea kordamineku ja läbiviimise eest saabus tänukiri Tervishoiu ja Hoolekande Ministrilt.

Suve jooksul korraldati kaks väljasõitu ning pereema abilised ja Käsitööring külastasid pereema Elli Tertsi tema talus. Tervisvõimlejate ring E. Mesikäpp'a suvilas Jõekäärul.

Koosviibimisi korraldati 6. Novembrikuu koosviibimisel oli ka käsitööde müük ja loterii. Aprillikuul korraldatud suur loterii andis puhastulu 1557.00 dollarit. Klubiliikmete juubelisünnipäevadel saadeti õnnesoove ja lahkunud klubiliikmeid mälestati leinakuulutustega ajalehtedes.

ARUANDED

Huviringe on kaheksa. Sotsiaalringi juhiks on auliige E. Loosberg. Külastati haigeid haiglates ning Taara vanadekodu.

Käsitööringi juhatajaks Ella Kumm, abideks H. Külmallik ja H. Kreem. Koos käiakse igal kolmapäeval.

Tervisvõimlemisringil on 10 liikmeline juhatus — esimeheks Hella Vallner. Instruktoriks — Asta Kalmar.

Klubi Naiskoori juhatuse esimeheks on Linda Toming. Koorijuhiks P. Tammearu. Esineti klubi koosviibimistel, „Ehatares" ja „Taara" vanadekodus. Lauljaid praegu 19.

Bridzhiringi juhatajaks N. Valge. Koos käiakse igal kolmapäeval aasta ringi. Mängijaid 16-20.

Malering on väiksem. Koos käiakse kolmapäeviti talve hooajal. juhatajaks A. Toom.

Raamatukogu on avatud igal kolmapäeval (suvekuud väljaarvatud). lugejaid ca 100. Muretseti juurde uusi raamatuid. Juhatajaks F. Möller.

Eesti Rahvapillide Orkester tuli juurde uue huviringina. Juhatajaks O. Haamer. Esines klubi koosviibimistel ja ka teiste organisatsioonide poolt korraldatud üritustel. Palutud esinema ka „Karavani" Tallinna paviljonis kahel laupäeval. Sai toetust New Horizoni Programmi raames $9,797.00 Ka Tervisvõimlejate ring ja Klubi Naiskoor on saanud toetust sama programmi alusel.

Esimees, tänas kõiki juhatuseliikmeid üksmeelse koostöö eest ja aruannet lõpetades ütles: „Tänu pereema abilistele, käsitööringi liikmetele, laulukoorile, pillimeestele ja kõikidele, kes oma panuse on andnud meie ürituste heaks kordaminekuks" Klubi kassaaruanne on tasakaalus 23,166.47 dollariga, saldoga $ 15,654. 64.

Nii tegevuse-, kassa- kui ka revisjonikomisjoni-aruanded kinnitati koosoleku poolt ühel häälel.

TEGEVUSKAVA JA EELARVE

Tegevuskava on kujundatud eelmise aasta eeskujul. Talvel koosviibimised, aprillis loterii. Suvel kaks väljasõitu.

Eelarve on tasakaalustatud 21,704. 64 dollarle, näidates saldot 1983/84 $ 13,654.64 sellega säästsumma kahanemist 2,000.00 dollari võrra. Nii tegevuskava, kui ka eelarve kinnitatakse esitatud kujul.

VALIMISED

Juhatusliikmete valimisel esitati kandidaatideks ja said hääli kinnisel hääletamisel: H. Mägi — 52, H. Parson — 45, E. Kumm — 57, J. Soots — 53, I. Leps — 52, L. Jaanimägi — 15m, H. Laarne — 10 ja B. Toose — 9. Esimesed viis osutusid valituks.

Revisjonikomisjoni valiti L. Vaher, O. Raidlo ja B. Tarkmeel.

Juudid nõuavad sõjakurjategijate jälitamist

Montrealis peetud Kanada Juutide Kongressi konverentsil, millest võttis osa 700 delegaati, kes esindasid 325,000 kanada juuti, tehti mitmeid etteheiteid Kanada valitsusele ja üksikutele ministritele, et need pole avaldanud küllaldast vastutulekut juutide kongressi soovidele. Eriti süüdistati valitsust mitteküllaldases sõjakurjategijate jälitamises ja karistamises.

Kongressi president, prof. Irvin Cotler nõudis, et Kanada valitsus moodustaks erilise komisjoni sõjakurjategijate jälitamiseks ja karistamiseks. Nendel ei tohiks olla luba vabalt liikuda Kanada pinnal. Ta mõistis hukka Kanada p prokuröri Robert Kaplani ja riigi ekretär Serge Joyal'i eemalejäämise konverentsist. Need kaks pidid andma seletust konverentsil, miks sõjakurjategijate vastutuselevõtmisega ei ole seni tegeletud küllalt energiliselt. Robert Kaplan on seletanud, et Kanadal puudub vastav tagasiulatuva võimuga seadus, mis annaks valitsusele loa sõjakurjategijate vastutusele võtmiseks. Neid saab vastutusele võtta ja karistada nende pärismaa. Helmut Rauca suhtes teostab seda Lääne-Saksamaa valitsus. Juutide kongressi presidendi, Irvin Cotleri arvates annab Kanada inimõiguste Harta juutidele õiguse nõuda valitsuselt komisjoni moodustamist, kes oleks õigustatud sõjakurjategijaid Kanadas jälitama, vastutusele võtma ja karistama.

Kanada ratsapolitsei jälgivat Kanadas umbes 100 sõjakurjategijat. Sõjakurjategijate jälitaja Simon Wiesenthali üteluse kohaselt olla Kanadas umbes 1000 sõjakurjategijat, kes tuleks vastutusele võtta ja karistada.

Kõvasti kritiseeriti konverentsil ka Alberta valitsust, kes on lubanud pikemat aega ühel kooliõpetajal seletada lastele, et juutide massilist mõrvamist (holocaust) üldse ei esinenud Saksamaal II maailmasõja ajal.

EELK New Yorgi Pauluse koguduse õpetaja koht vakantne

EELK New Yorgi Pauluse koguduse juhatus teatab, et koguduse õpetaja koht on kuulutatud vakantseks nõukogu koosoleku otsusega 26. apr. 1983. a.

Õpetajaid, kes soovivad kandideerida EELK New Yorgi Pauluse koguduse õpetaja kohale, palutakse sellest teatada hiljemalt 15. dets. 1983 aadressil: Ülo Pessa, 252 S. Pleasant Avenue, Ridgewood, NJ 07450, telefon (201) 444-7124.

EELK NY Pauluse kogudus
juhatus

Eestist pärit taimed Rootsis kadumisohus

Stokholmi lähedal Tyresös kasvab Uddby veski juures haruldasi taimi, milliste päritolu ulatub Eestisse. Seemned on tulnud kaasa teraviljaga, mida importeeriti teiselt poolt Läänemerd kuueteistkümnenda sajandi ja 19-nda sajandi vahel. Veski põles ära nimelt 1892.

Taimed on aastasadu kasvanud veski ümbruskonnas, kuigi tegemist on suhteliselt õrnade liikidega, milliseid umbrohi kergesti lämmatab, eriti huumuserikastes paikades. Nii on neid taimi leidunud eeskätt mullavaesemates paikades ja lastimiskohtades.

Tyresö keskkonnahoolduse ühing on nüüd kommuunivalitsust hoiatanud veski ümbruse pinnase iseloomu muutmise eest, mis haruldased külalistaimed teiselt poolt merd võiks hävitada. Kui näit. asetatakse peale uued mullakihid, mis on huumuserikkad, siis hävinevad need „eesti taimed". Kahjuks ei nimetata nende taimede nime.

EPL

Teadaanne pensionäridele

Hooaja viimane klubi koosviibimine toimub neljapäeval, 2. juunil kell 2.30 p.l. Eesti Maja suures saalis. Klubi liikmed ja külalised kõik teretulnud.

JUHATUS

Montreali Pensionäride Klubi kevadmeeleoluline peoõhtu

Kui see päev — reede, 13. kuupäev ei pidavat clema kõige õnnelikum päev, juhtus nii, et see reede, 13. mai oli Montrealis eriliselt päiksepaisteline ja soe, ning kuna ka Montrealis just samal päeval lõppes neli päeva kestnud bussistreik, siis see andis omaltpoolt lisaks meeleolu nendele meist, kes olenesid bussisõidust ühele meie peoõhtule Montrealis.

See oli Montreali Eesti Pensionäride Klubi selle hooaja lõpuõhtu koos kevademeeleolulise daamide moenäitusega ja Montreali Eesti Segakoori kaasategemine üheskoos oma kevadiselt noore koorejuhiga.

Selle piduliku kokkutuleku juhatas sisse klubi esinaine Johanna Toome, kes tervitades klubiliikmeid ja külalisi, soovis kõigile head jällenägemist jälle sügisel. Ta ütles: „Olgu teie päevad suvel ilusad ja alati päiksepaistelised!"

Rõõmsalt täissaal inimesi näis täieliku huviga jälgivat klubi daamide esinemist modellina. Avades selle osa õhtu eeskavast, klubi abi-esinaine Dagmar Muru andis elava ülevaate selle moenäituse mõttest ja nimetas, et kõik modellid on harilikud klbi liikmed ilma professionaalse ettevalmistuseta sellel alal. Ja kõik need daamid on oma vanuses 50 — plus. Nimetades selles järjekorras, kuidas nad esinesid, olid modellideks Erika Leithammel, Mari Unucka, Ilse Nyberg, Asta Luts, Inna Randpalu, Liidia Oja, Renate Metsa, Velli Haagel, Tuuli Närska, Evi Kallas, Anette Sügis, Haldi Viires ja Hilda Hiielo.

Nende poolt esitatud riietus oli valik kevade- ja suvemoodidest üheskoos kostüümide ja rannariietusega ning meeldiv valik ennelõuna- ja õhtukleite.

Montreali Eesti Segakoor seekord saali suurusest olenevalt esines ainult kahekümne viie lauljaga, laulis oma kevadiselt noore koorijuhi Ingrid Tärki juhtimisel meloodilise laulu „Männikust" ja Mihkel Lüdigu „Seal kord kasvab kaunis kodu!"

Peale eeskavalise osa saalitäis inimesi külastas ka kõrvalruumis esitatud näitust klubiliikmete poolt valmistatud käsitöödest. Ja peoõhtu loterii võitude väljakuulutamine oli omaette naudinguks. Võitude hulgas oli kunstitöid ja daamide käsitöö-tooteid.

Elavas meeleolus vesteldes ja klubi daamide poolt valmistatud suupisteid nautides, see kokkutulek oli kindlasti igaühele kauaks meeldejääv.

HENN ARVO

Medaleid Kalev-Estienne'le

Moodne võimlemine on esmakordselt võetud 1984 a. Los Angeles'is toimuvate olümpiamängude kavva ja eelvõistlused parimate selgitamiseks alanud. Esirinnas on Kalev-Estienne, kes viimastel võistlustel näitas häid tulemusi. Ida-Kanada meistrivõistlustel Seneca College'is nad tulid noorteklassis esimeseks ja said kuldmedali ja seenioride klassis hõbemedali.

Eestlastest võistlesid Kathy Tihane, Heli Oder ja Monika Eder. Individuaalselt sai kuldmedali juunioride klassis Kalev-Estienne võimleja Nanthy Thomson ja teiseks tuli Jennifer Wight. Seenioride klassis sai hõbemedali Kathy Tihane.

Kohtunikeks olid eestlastest Anu Jõe-Auksi (peakohtunik), Evelyn Koop, Hille Sutt ja Sirje Läänemets.

Üleriigilistel võistlustel Vancouveris juunioride klassis Evelyn Koopi nimelisele auhinnale (Evelyn Koop Cup) tuli võitjaks Adrienne Mark (Seneca Sport Club) saades kulla, kuna Kalev-Estienne võistleja jagas kolmanda koha. Nii juunioride kui seenioride klassis Kalev-Estienne rühm sai hõbeauhinna.

Evelyn Koop oli tõukejõuks moodsa võimlemise olümpiamängudele viimisel ja käimasolevate ettevalmistuste hingeks Kanadas. „The Toronto Sun" avaldas temaga jutuajamise sel teemal.

Kolm medalit Cindy Õunpuu'le

Etobicoke Ujumisklubi traditsioonilised kevadised ujumisvõistlused, mis toimuvad juba 50 m ujulates, peeti 14. ja 15. mail Etobicoke Olympiumis. Võistlustest võttis osa 21 klubi 637 võistlejaga, nende hulgas eestlased Cindy Õunpuu ja Kia Puhm.

Cindy Õunpuu sai 2 kuld- ja ühe pronksmedali. Kia Puhm, kes alles äsja sai 11-ne aastaseks, võistles esmakordselt 11—12 a. vanusegrupis. Seekord 12-aastased tütarlapsed ei lasknud tal pääseda esikohtadele. Kui ta aga vahepeal oma treeneriga rohkem „nõu" peab, kuidas neid võita, siis sügise poole loodame temalt juba parimaid tulemusi. Kuid tema lohutuseks ujumisklubi sai just enne võistlusi teate, et Etobicoke klubi 10 ja noorem tütarlaste poolt ujutud 4x50 m. komplekssttiili uus Ontario rekord ajaga 2.25,7, kus Kia ujus esimesena selili ajaga 0.37,8, on ühtlasi ka uus Kanada rekord. Tütarlapsed olid parandanud endist rekordit poolteist sekundit.

Cindy Õunpuu (16 a.) võistles 15 a. ja vanemate vanusegrupis, tuli esimeseks, saavutades kuldmedali 50 m rinnuliujumises — 34,93, 2. Rita Liebrucs, 17 a. — 37,33, Newmarket S.C., 3. Mary Lubawsky, 17 a. — 38,04, Etobicoke S.C.

Tuli esimeseks, saavutades kuldmedali 100 m rinnuliujumises — 1.17,7, 2. Judy Cary 23 a. — 1.20,2, väljaspool klubisid, 3. Mary Lubawsky 1:22,1. Tuli kolmandaks, saavutades pronksmedali 200 m indiv. komplekssttiilis.

1. Jane Kerr 2.28,98, 2. Lois Brafield 2.33,53, 3. Cindy Õunpuu 2.36,61.

Kia Puhm (11 a.) saavutas oma parimad tagajärjed selili ja liblikujumises, 50 m seliliujumises saavutas 13-da koha ajaga 47.07, 50 m liblikujumises tuli 15-ka ajaga 37,86 ja 100 m liblikstiilis 16-ks ajaga 1.25,32. Osavõtjaid nendel aladel oli üle 50-ne.

HARALD RAIGNA

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele
Eesti Sihtkapital Kanadas
kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Toronto Eesti Keskkooli 17. lennu lõpetajad. Alumine rida, vasakult: Siiri Oder, Peter Poolsaar, Sandra Rannu, Peter Sõrra, Anita Kivi, Ingi Mai Loorand. Keskmine rida: Mari Ann Kängsepp, Toivo Lainevool, Helen Liiholm, Juhan Lindau, Andres Loorits, Silvi Matsoo, Lee Metsalo. Ülemine rida: Indrek Esken, Eric Halling, Tiina Hubel, Ingrid Jürman, Erik Kalm, Andres Kasekamp, Linda Kraav.

Eesti rahva tuleviku võti on noorte käes

— Ikka leidub veel vaimustatud noori ja jatkub neid, kes on valmis edasi kandma eesti keelt ja kultuuri, ütles koolijuhataja Edgar Marten Toronto Eesti Seltsi Täienduskeskkooli lõpuaktusel, mis kujunes eestluse elujõu taimelava lootustandvaks eneseavalduseks.

Eesti Maja suur saal oli neljapäeval, 19. mail piduliku ilmega. Dekoreeritud kohvilauad asetsesid mõlemal pool toolide ridu, ees kõnepult, laud siniste lilledega, sini-must-valge lipuga ja sinikaaneliste raamatutega. Nagu tavaliselt, võtsid istet vasakul vanemad ja külalised, paremal pool aga keskkooli noored ja õpetajad.

Ette toolidele tulid korralikus rivis keskkooli lõpetajad. Nende ees sammusid lõpuklassi õpetajad, koolijuhataja Edgar Marten ja algkooli juhataja Henn Ründva. Tütarlapsed kõik rahvariivais ja poisid korralikult riietatud. See pilt jättis meie noortest hea mulje.

Aktuse teadustaja oli keskkooli õpilane Paul Pint, kes eriti sobiv selleks ülesandeks. Ta kutsus avapalvust ütlema Liisa Lamburi. Järgnes ühislaul „Eesti lipp". Lisa Abe mängis klaveril Abe Trygve Torjussen'i „Tõusvale päikesele" ja Giovanni Bescetti „Allegro".

Koolijuhataja Edgar Marten pöördus vanemate poole tänuga, et nad oma lapsi aastaid on juhatanud eesti kooliteed käima. Ta võrdles lõpetajaid lindudega, kes kevadel lendavad, nii lendavad ka noored kevadel koolist. Meie ühiskonnas leiduk ka pessimiste, kuid olgu neile teadmiseks, et ikkagi leidub veel vaimustatud noori ja jatkub neid, kes on valmis edasi kandma eesti keelt ja kultuuri, seda mida me kõik ootame! *Meie ei taha mõelda, et kaotame* eestluse elujõu. Eesti organisatsioonidesse on tulnud juurde noort peret, see tekitab meile rahuldustunde. Koolijuhataja soovitas lõpetajaid astuda edasi eesti gümnaasiumi. Gümnaasiumil on möödunud esimene katseaasta, mis on õnnestunud.

Paremal istuvad gümnaasiumi õpilased tõusid püsti. . . Edg. Marten tänas kolleege, kes aasta, aasta järele on armastusega õpetanud keskkooli õpilasi.

AKTUSEKÕNE

Keskkooli vilistlaselt Mehis Vahtralt oli aktusekõne: „Viimast 17 aastat on peetud keskkooli lõpuaktusi. Kui ilmub kevadsoojus, on varsti oodata eesti koolide lõpuaktusi, kus õpetajad, vanemad ja sõbrad soovivad õnne lõpetajatele ja loodavad, et noored jäävad headeks eestlasteks. Ma tean ise, kui lõpetasin 10. lennus, mis see tähendas. Kuigi ootasin aktuse lõppu ja tantsu algust, oli mul heameel, et lõpetasin eesti kooli ning tundsin selle üle rõõmu ja uhkust. Alles nüüd taipan, kust see tunne tuli. Psühholoogiliste vajaduste tõttu moodustavad inimesed gruppe. Grupid defineerivad inimeste identsust ja annavad seda kindlust, mis lubab neil elada mõttega, et oleme osa millestki suuremast kogust, kes meid aktsepteerib. Selline psühholoogiline vajadus tekkis juba koopaelanikel, kui nad hakkasid moodustama elementaarsemaid tsivilisatsioone. Need grupid arenesid komplektseks ühiskondadeks.

Gruppi kuulumistunne on muutunud tugevaks jõuks. Tugev osa sellest on rahvuslus. Oma rahva, usu ja ideaalide eest võideldes on surnud miljoneid inimesi.

Siin saalis, täna õhtul, oleme ka ühe grupi liikmed. Me kõik oleme eestlased. Tahes või tahtmata oleme sündinud sellesse gruppi. Meie pärivus ja minevik on seotud selle grupiga, mille vanus on mitmeid tuhandeid aastaid. Oleme päris otseselt või kaudselt maaalalt, mis asetseb Balti mere ääres, oleme selle rahva järeletulijad, kes on elanud sellel alal tuhandeid aastaid. Oleme järeletulijad nendele, kes asustasid selle maa iidsel ajal. Oleme järeletulijad neile, kes purjetasid Balti merel viikingitena ja olid nii tugevad, et hävitasid Rootsi pealinna Sigtuna. Oleme nende järeletulijad, kes võitlesid oma isamaa eest taanlastega, rootslastega, sakslastega ja venelastega. Oleme järeletulijad neile, kes võitsid vaenlasi ja lõid Eesti Vabariigi. Ka oleme nende soost, kes tänapäeval on orjastatud kommunistlike võimude poolt. Kõik need esiisad on olnud meie grupi liikmed, on andnud meie tänaõhtusele koosviibijatele oma karakteri ning identsuse.

Tänapäeval on raske väikesel grupil eksisteerida, mil suured võimud neelavad alla kõik, kes seisavad nende liikumisteedel. Eriti raske on, kui grupp on laiali üle maailma. Aga samal ajal on raske suurtel võimudel purustada omadusi, mis on arenenud üle aegade. Inimeste iseloomujooned on niivõrd sisse juurdunud, et võtab sajandeid,et neid välja juurida.

Nooremal inimesel on elamusi vähe, meil on raskem grupi identsust mõista, kuid vanemaks saades hakkab identsuse tunne süvenema. Eestlased olete juba mitukümmend generatsiooni. Meie põhilised juured asuvad eesti esivanemates. See on soojus, tunne et kuulute ühte gruppi, *tunne, et teil on identsust, see on* rahvustunne — see tuleb sellest, et olete eestlased. Täna õhtul tervitame osa eesti grupi järelkasvu. Selle grupi osadena hakkate endile võtma tähtsaid ja juhtivaid töid eesti ühiskonnas. Tundke sellest tööst rõõmu ja teadke, et te ei ole üksinda!"

Mehis Vahtra kõnele järgnes publikult tugev aplaus.

Õpilaste omaloominguit luges lõpetaja Sandra Rannu. Need olid mõtted lõpetajate eksamitöödest, pealkirjaga: „Eesti meelest".

Õpilased kirjutavad: eesti meel tähendab südamerõõmu; eesti meel on osa kasvatusest; eesti meel ühendab eestlasi üle maailma; oleme uhked oma rahvuse üle; eesti meel tähendab osa võtta eesti üritustest; minu lapsed peavad pärima eesti meele; panen oma lapsed eesti kooli; eesti meel on see, mis andis meile jõudu ja julgust, et võideldi ja loodi Eesti Vabariik!

LÕPETAJAD

Lõputunnistusi jagasid lõpetajatele kolmandate klasside õpetajad Edgar Marten, Henn Ründva ja Vaike Rannu.

Toronto Eesti Keskkooli XVII lennu lõpetajad on: Indrek Esken, Erik Halling, Tiina Hubel (kiitusega), Ingrid Jürman (kiitusega), Erik Kalm, Andres Kasekamp (kiitusega), Anita Kivi, Linda Kraav, Mari-Ann Kängsepp (kiitusega), Toivo Lainevool, Helen Liiholm, Juhan Lindau, Ingi-Mai Loorand (kiitusega), Andres Loorits (kiitusega), Lee Metsalo, Silvi Matsoo, Siiri Oder, (kiitusega), Peter Poolsaar, Sandra Rannu (kiitusega), Peter Sõrra (kiitusega).

Meeldiv oli kuulda Täiendusgümnaasiumi laulurühma laval laulmas: „Mändide all", „Teile kõlagu meie laul", „Naabri Mari laulab" ja moodsat „Kikilips".

Lõpetajate nimel kõneles Ingi-Mai Loorand. Ta mainis tänast tähtsat päeva, mil 17. lend jätab palju tööd seljataha. Ta oli tänulik vanematele ja õpetajatele, kes võimaldasid noortele käia eesti koolis. Kurb oli ta selletõttu, et ei kohta enam neid sõpru nii tihti, kellega on olnud koos palju aastaid, juba lasteaiast alates. Neid ühendavad rõõmsad sündmused ilusatest talipäevadest ja kevadistest väljasõitudest. Üsna raske on elu ette kujutada eesti koolita. Samuti tunnustas ta koolikomiteed, kes on palju tööd teinud noorte ja kooli heaks.

TERVITUSED JA PREEMIAD

Järgnesid tervitused ja preemiaümbrike üleandmine: Toronto Eesti Ühispanga esimees Willem Noolandi — Ingi-Mai Loorand, Sandra Rannu. Eestlaste Kesknõukogu Kanadas esimees Laas Leivat — Tiina Hubel. Toronto Eesti Seltsi esimees Anne Tüll — Ingrid Jürman, Peter Sõrra. Korp! Vironia esimees Allan Liik — Andres Kasekamp, Siiri Oder. Eesti Korporatsioonide Liidu esimees Roy Till — Mari-Ann Kängsepp, Andres Loorits. Korp! Fraternitas Estica esimees Harri Mürk — Indrek Esken, Erik Halling. Korp! Rotalia esimees Mehis Vahtra — Erik Kalm, Anita Kivi, Linda Kraav. Eesti Üliõpilaste Seltsi esimees Ivar Nippak — Toivo Lainevool, Helen Liiholm, Juhan Lindau. Eesti Rahvuslaste Kogu Kanadas esimees Aksel Salumets — Silvi Matsoo, Lee Metsalo, Peter Poolsaar.

Lõppsõnas Koolikomitee esimees Hans Lupp tervitas lõpetajaid ja mainis: „Töö lõpust on siis suur rõõm, kui töö on hästi tehtud! Tänase päeva rõõm kuulub 20-le abituriendile, kes on 3/4 omast ajast on õppinud eesti koolis. Ilma vanemate ja vanavanemateta ei oleks olnud tänastel lõpetajatel jõudu seda tööd teha ja lõpetada."

Õpilastelt oli vanematele tugev aplaus. Ka ilma õpetajaskonnata ei suudaks noored edasi kanda eesti keelt ega rahvuslikku võitlust. Ta kutsus esile pedagooge: Edgar Marten (keskkooli juh. ja III a kl. juh.), Liina Merilo-Teose (lauluõpetaja), Endla Komi (II kl. juhataja), Ene Lüdig (I a kl. juhataja), Leida Marley (koolide sekretär), Juta Puhm (I b kl. juhataja), Vaike Rannu (III a ja III b kl. eesti keele õpet.), Henn Ründva (III b kl. juh. ja algkooli juh.), Anne Tüll (rahvatantsu õpetaja), Ellen Tüll-Salumets (rahvatantsu õpetaja), Allan Liik (abiõppejõud rahvatantsu alal), Ellen Valter (abiõppejõud rahvatantsu alal).

Tänuks kinnitasid õpilased õpetajaile rinda kevadõied. Koolikomitee esimees andis üle järgmised teated:

TOETAJAD

Toronto Eesti Keskkooli XVII lennu lõpetajate preemiafondi tegid 1983. a. kevadel annetusi: Toronto Eesti Ühispank, Eestlaste Kesknõukogu Kanadas, Toronto Eesti Selts, Korp! Vironia, Eesti Korporatsioonide Liit, Korp! Fraternitas Estica, Korp! Rotalia, Eesti Üliõpilaste Selts, Eesti Rahvuslaste Kogu Kanadas.

Preemiafondist lõpetajaile antavate summade suuruse ja jaotuse määras kindlaks keskkooli õppenõukogu oma otsusega 13. mail 1983. a.

Lisaks preemiafondi annetusele kinkis Toronto Eesti Ühispank kõigile XVII lennu abiturientidele kooli lõpusõrmuse. Sama hõbedase sõrmuse on pank kinkinud kõigile teistele lõpetajatele alates esimese lennuga, kokku 450 sõrmust.

Hugo Valter'i mälestusfondist laekunud $20.00 sai vastavalt õppenõukogu otsusele cum-laude kooli lõpetaja Sandra Rannu, kes erilist huvi on näidanud rahvatantsu õppimise vastu, olles samal ajal ka TERR Kungla liige.

Soomepoiste Klubi Torontos kinkis kõigile lõpetajatele Evald Uusalu koostatud raamatu „For Freedom Only".

Aktusel päevakohase kõnega esinenud endisele keskkooli vilistlasele Korp! Rotalia esimehele Mehis Vahtra'le kinkis Eesti Sihtkapital Kanadas Hanno Kompuse mälestusteose „Kustutamata nälg kunsti järele . . ."

Keskkooli õpilaste arv 1982/83-dal õppeaastal oli 62. Kooli XVII lennu lõpetajate arv on 20. Kiitusega lõpetajate arv on 9 ehk 45%. Kokku on keskkooli kolme-aastase kursuse lõpetanud 406 õpilast.

Õppejõudude arv 1982/83-dal õppeaastal koos abiõppejõududega oli 12. Klassikomplektide arv oli samal ajal 8.

Edasi meenutas Hans Lupp, et läheme vastu „ESTO" aastale, mis on siinse ja ülemaailmse eestlaskonna suur huviobjekt. Kuid noorte käes on Eesti tulevik ning keskkooli lõpetajad teavad, kuidas välja astuda oma rahva õiguste eest — jõudu selleks teile noored!

Järgnes hümn. Pärast pildistamist ja vaheaega algas seltskondlik koosviibimine kohvilauas. Parketil demonstreerisid gümnaasiumi õpilased, kes tantsukursustest osa võtsid, tantse hea muusika saatel. Lõbus koosviibimine ja noorte rõõmus tuju jatkus Eesti Maja uste sulgemiseni.

H.L.

ESTO peakoosolek

Sihtsutus Eesti Päevad Kanadas peakoosolek peetakse 2. juunil kell 19.00 Eesti majas Torontos. Päevakorras aruanded ja valimised. Kutsed on liikmesorganisatsioonidele ja üksikliikmetele välja saadetud viimasel teadaoleval aadressil. Neid, kes kutset saanud pole, palutakse käesolevat teadet võtta kutsena.

Informatsiooniks: sekretär dr. Aruja (416) 447-8958.

SEPK juhatus

BON AIR APPLIANCE SERVICE

PARANDAME

külmutuskappe ja pliite — igat liiki

★ 31 aastat tööpraktikat ★

Tel. 533-9334 — Peter

Noortejuhid töökoosolekul Kotkajärve Peamaja trepil ja ringkäigul Uudismaal. Foto — E. Aleve

Noortejuhid Kotkajärvel

Jüripäeva nädalalõpul kogunesid Kotkajärvele skautide maleva staabi ja gaidmaleva juhatuse liikmed koos Toronto lipkondade esindajatega, et pidada nõu kevadises looduses eeloleva suve plaanide üle. Need plaanid käsitlevad laagrialade tehnilist ettevalmistamist seal 1984. a. toimuvaks maailmalaagriks. Laager on vahetult enne Ülemaailmseid Eesti Päevi Torontos.

Pühapäeva varahommikul koguneti peamaja juurde, kus istuti päikesepaistes suurel trepil, kuulates skautmaleva juhi skm. Egbert Runge lühivestlust eeloleva päeva ülesandest. Lühidalt: oli vaja kindlaks teha, mida parandada või mida juurde ehitada, et noortevägi mitmest maailma nurgast võiks tunda end kodusena Kanada põlismetsas.

Siis seati sammud laagrialade poole, sest oma silm on kuningas. Käidi läbi kõik väljakud, nendel asuvad hooned, uuriti laagrivahelisi teid, arutati Kotkajärve ranna korrastamist ujumiseks, visati pilk kanuude hoiuruumi. Erilist rõhku pööratí köögile ja selle ümbruskonnale, kuulati ettepanekut köögiümbruse asfalteerimiseks, et vähendada tolmuprobleemi, hinnati kuivanud puude hädaohtlikkust ja märgiti need langetamisesks. Metsakiriku kõrge kellatorn leiti korras olevat, samuti kirik ise koos läheduses asuva hiiega.

Oli juttu tulekaitsest, tööks tarvisminevate masinate ostmisest või üürimisest ja loomulikult tööjaotusest — kes teeb mida. Kotkajärve laagrialade hooldamine koos hoonetega on jagatud Toronto kahe poiste ja kahe tüdrukute üksuste vahel.

Pikem matk tehti aasta tagasi ostetud Uudismaale, kus on juba toimunud üks laager möödunud suvel. Nii mõnigi juht oli seal esmakordselt üle mitme aasta. Uudismaad on kavatsus kasutada ka maailmalaagris. Selleks on aga tarvis teha maastikul mõningaid kohendamisi: näiteks hästinähtav tee köögi juurest Uudismaale ja paremad sanitaarvõimalused.

Eeloleva suve jooksul toimub Kotkajärvel mitmeid talguid, ühed neist vanemskautide ja -gaidide algatusel juba olidki. Püüti jõuda ette mustadest kärbestest, kuid satuti vihmahoogudesse ja koguni üllatuslikku lumesattu pühapäeva hommikul. Maailmalaagri tehniline juht skm. Silver Kask loodab aga suurte pakiliste töödega jõuda valmis sügiseks, jättes ainult pisiasjad 1984. a. kevadeks.

Eesti skautlikud/gaidlikud noored Kanada üksustes on teretulnud maailmalaagrisse

30. juunist kuni 8. juulini 1984. a. toimub Ontario provintsis, ilusas Muskoka suvituspiirkonnas asuval Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsile kuuluval Kotkajärve maaaladel Eesti skautide ja gaidide maailmalaager, kuhu oodatakse osavõtjaid mitmest riigist. Sellest suurüritusest on kutsutud osavõtma ka need eesti rahvusest noored, kes oma kodukohas kuuluvad kas Kanada gaidide või skautide organisatsioonidesse.

Tingimused maailmalaagrist osavõtuks on järgmised: 1. Eesti keele oskus. 2. On olnud liige gaidlikus/skautlikus organisatsioonis vähemalt üks aasta. 3. Osavõtnud vähemalt ühest telklaagrist.

Kaks viimast nõuet ei kehti hellakeste/hundude kohta, kes astuvad liikmeks 1983. a. sügisel.

Lähem informatsioon — gaidid: ngdr. Anne-Mai Kaunismaa, 9 Mere Court, Toronto, Ont. M4A 2J5, tel. (416) 751-7267. Skaudid: skm. Egbert Runge, 7 Benhur Cresc., Scarboro, Ont. M1H 1P2, tel. (416) 438-6500.

Eesti Gaidide Malev Kanadas
Eesti Skautide Malev Kanadas

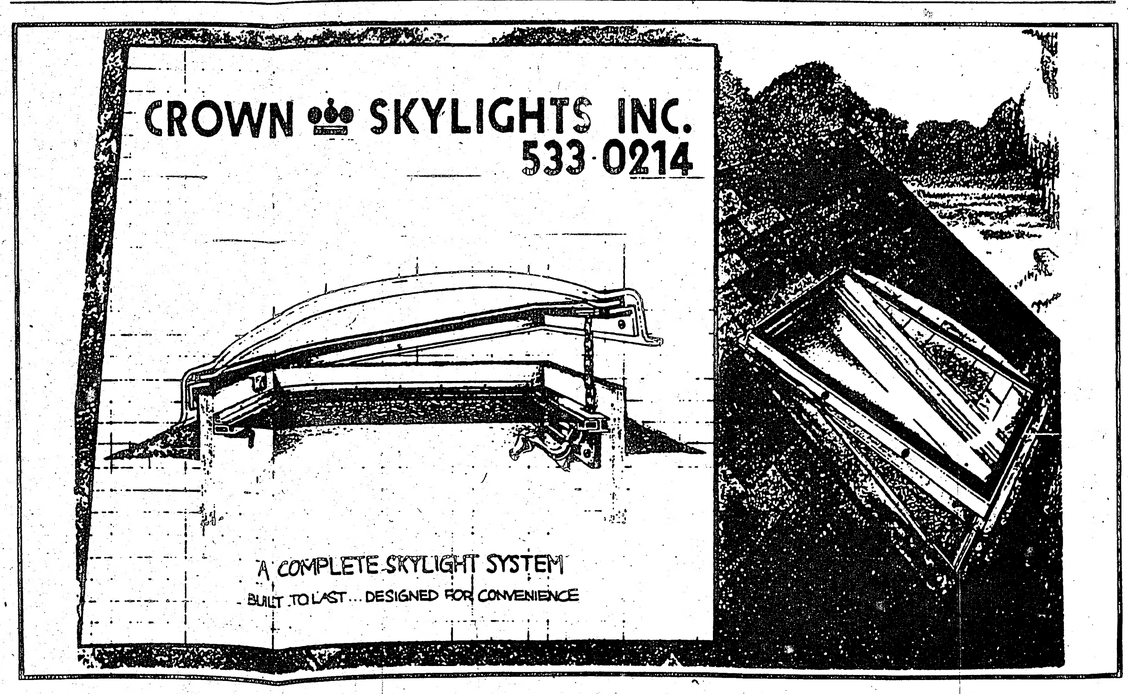

KIRJAN

Kujutav

Põhja-Ameerika Eesti Päevade puhul, alates 1957 ja hilisematel, kui ka ESTO '72, mis toimunud Kanadas, täpsemalt Torontos, on eesti kujutava kunsti esitamine sündinud õnnelikus õnteesis ja häiredeta. Meenutagem suurimat ja ulatuslikumat — ülemaailmsel ESTO '72 üheksast riigist 61 esinejaga, kokku 114 tööga. Loomulikult asukohamaalt, Kanadast kõige enam esinejaid (24), järjekorras USA-st (13), Rootsist (10), Austraaliast (5) ja mujalt (9). Oli hästi koostatud kahekeelne kataloog osavõtvate kunstnike lühieluloo ja esitatud tööde loeteluga. Ruumiks — Tartu College'i saal.

Eelseisva ESTO '84 puhul näib, et seistakse juba ettevalmistamise järgus probleemide ees. Mitmete asjakäikude tulemusena on lõpuks ESTO peakomitee moodustanud näituse kolmelilkmelise toimkonna. Küll erapooletu, kuid kunstiringkondadele tundmatulst isikutest. Eemale jättes kunsti organisatsioonide esindajad, esmajoones Toronto E. Kunstnike Koondis (TEKK), kes seni olnud eespool mainit suurnäituse korraldaja. Teine, ülekanadline Eesti Kunstide Keskus, kes suure hooga sekkus meie kunstisektorisse (kunstimuuseumi asutamine jm.), on viimasell aastail end rakendanud fotokunstile ja selle arendamisele ning on ESTO kahe fo-

Ontario peamin etnilist aja

„Etnilisi rahvusüksusi teenival ajakirjandusel on eriliselt eluline osa meie ühiskonnas. Valitsus möönab selle osa tähtsust, samaaegselt repekteerides kogu meedia soovi olla vaba ja sõltumatu," kirjutas Ontario peaminister William G. Davis etniliste publikatsioonide kirjastajaile ja toimetajaile.

Ontario peaministri läkitus kutsega ühiseks aruteluks hommikusöögil Royal York hotellis oli dateeritud 15. aprillil.

Kuupäevad tavalisti ei evi erilist tähtsust. Seekord on aga põhjust neid nimme mainida, sest meil on veel kõigil värskelt meeles nende nädalate ootus-elevus Bill Davis'e seisukoha konservatiivide parteijuhi positsioonile kandideerimise osas.

Ka etnilise ajairjanduse poolt oletati ühenduses Ontario peaministriga kokkutuleku osas tema ametliku jaatava seisukoha teatavaks-tegemist või vähemasti täiendava järelinformatsiooni jagamist etnilisele meediale.

Kohalik mitmekultuuriline väljaanne „City News Multicultural" läks isegi nii kaugele, et tõi esikuljel Bill Davise abikaasa foto pealkirjaga „Kes ta on?" ja allkirjaga „Tulevase peaministri abikaasa!":

Eestis pole sil uusi luu

OULU („Meie Elu" kaastööliselt) — Ühe lektori arvates Heiti Talvik on kõikide aegade parim eesti luuletaja, selgus linna uues raamatukogus toimunud luuleõhtul umbes 30-le kuulajale. Üritusе korraldas Oulu Ülikooli Soome — N. Liidu Sõprusühing.

Vestlejateks olid Kaplinski spetsialist Kari Sallamaa ja Underi spetsialist Aimo Rönkä. Teistest kõnelejatest väärib tähelepanu enneköike lektor Mart Mäger, kes käsitles eesti luulet läbi aegade kuni kaasajani.

HEITI TALVIK PARIM

Kohalik ajaleht „Kaleva" avaldas sellest vaid mõned read väites, et Oulu on eesti luuletajate osas kujunenud Soomes tähtsamaks keskuseks, kuid ei sõnagi Mart Mägeri ettekandest, kes leidis Marie Underi luules peegeldumas kogu eesti rahva saatust. Ta nimetas isamaaluuletajana Visnapuud ja nimetas Barbarust „võttevaks luuletajaks", Sütistest „töölisliikumise luuletajaks". „Kõikide aegade paremaks eesti luuletajaks pidas lektor Heiti Talvikut, kes kuulus „Arbujate" rühma, kelle tegevuse katkestas Teine maailmasõda. Ka 1944. a. oma kodumaalt põgenenud kirjanikest oli juttu.

„KASSETTIDE SUGUPÕLV"

„Arbujatega" võrdsena Mart Mäger tõi esile nüüdisaja eesti luuletajatest Rummo, Traadi, Luigi, Suumanni, Viidingu (kelle isa üks arbu-

rve Peamaja trepil ja ringkäigul
Foto — E. Aleve

Kotkajärvel

naale ja paremad sanitaarvõimalused.

Eeloleva suve jooksul toimub Kotkajärvel mitmeid talguid, ühed neist vanemskautide ja -gaidide algatusel juba olidki. Püüti jõuda ette mustadest kärbestest, kuid satuti vihmahoogudesse ja koguni üllatuslikku lumesattu pühapäeva hommikul. Maailmalaagri tehniline juht skm. Silver Kask loodab aga suurte pakiliste töödega jõuda valmis sügiseks, jättes ainult pisiasjad 1984. a. kevadeks.

Eesti skautlikud/gaidlikud noored Kanada üksustes on teretulnud maailmalaagrisse

30. juunist kuni 8. juulini 1984. a. toimub Ontario provintsis, ilusas Muskoka suvituspiirkonnas asuval Toronto Eesti Skaudisõprade Seltsile kuuluval Kotkajärve maaaladel Eesti skautide ja gaidide maailmalaager, kuhu oodatakse osavõtjaid mitmest riigist. Sellest suurüritusest on kutsutud osavõtma ka need eesti rahvusest noored, kes oma kodukohas kuuluvad kas Kanada gaidide või skautide organisatsioonidesse.

Tingimused maailmalaagrist osavõtuks on järgmised: 1. Eesti keele oskus. 2. On olnud liige gaidlikus/skautlikus organisatsioonis vähemalt üks aasta. 3. Osavõtnud vähemalt ühest telklaagrist.

Kaks viimast nõuet ei kehti hellakeste/hundude kohta, kes astuvad liikmeks 1983. a. sügisel.

Lähem informatsioon — gaidid: ngdr. Anne-Mai Kaunismaa, 9 Mere Court, Toronto, Ont. M4A 2J5, tel. (416) 751-7267. Skaudid: skm. Egbert Runge, 7 Benhur Cresc., Scarboro, Ont. M1H 1P2, tel. (416) 438-6500.

Eesti Gaidide Malev Kanadas
Eesti Skautide Malev Kanadas

KIRJANDUS □ KUNST □ KULTUUR

Kujutavkunst ja ESTO '84

Põhja-Ameerika Eesti Päevade puhul, alates 1957 ja hilisematel, kui ka ESTO '72, mis toimunud Kanadas, täpsemalt Torontos, on eesti kujutava kunsti esitamine sündinud õnnelikus ühteesis ja häiredeta. Meenutagem suurimat ja ulatuslikumat — ülemaailmsel ESTO '72 üheksast riigist 61 esinejaga, kokku 114 tööga. Loomulikult asukohamaalt, Kanadast kõige enam esinejaid (24), järjekorras USA-st (13), Rootsist (10), Austraaliast (5) ja mujalt (9). Oli hästi koostatud kahekeelne kataloog osavõtvate kunstnike lühieluloo ja esitatud tööde loeteluga. Ruumiks — Tartu College'i saal.

Eelseisva ESTO '84 puhul näib, et seistakse juba ettevalmistamise järgus probleemide ees. Mitmete asjakäikude tulemusena on lõpuks ESTO peakomitee moodustanud näituse kolmeliikmelise toimkonna. Küll erapooletu, kuid kunstiringkondadele tundmatuist isikutest. Eemale jättes kunsti organisatsioonide esindajad, esmajoones Toronto E. Kunstnike Koondis (TEKK), kes seni olnud eespool mainit suurnäituse korraldaja. Teine, ülekanadline Eesti Kunstide Keskus, kes suure hooga sekkus meie kunstisektorisse (kunstimuuseumi asutamine jm.), on viimaseil aastail end rakendanud fotokunstile ja selle arendamisele ning on ESTO kahe fotonäituse korraldajaks. Kunstialaga on aga aktiivne olnud Eesti Kirjanduse Sõbrad, kelle esindaja võinuks kuuluda kujutavkunsti näituse toimkonda.

Praeguste meeleolude järgi kuuldub (ka tehakse ettevalmistusi) mitmeks näituseks, mida aga tuleks vältida. Kindlalt mitte soovitavateks ja lubamatuks tuleks pidada igasuguseid ühemehe või väikeste gruppide

näitused, mis kujunevad laadanäituseks, kasutades ESTO-le saabuvat inimhulka.

Üheks ebasobivaks kunstinäituse toimkonna sammuks on näitusruumi valik — teatrihoone O'Keefe, mille kohta märgitud, et O'Keefe on üks esinduslikumaid kohti Torontos ja Põhja-Ameerika üks suuremaid teatrihooneid ning samas edasi: „näitus tuleb teatri eesruumides, mis asuvad kolmel korrusel (kaks viimast vaid rõdukäigud. R.A.) ning annavad suurepärase võimaluse nii maalikunsti kui ka skulptuuri esitamiseks. Samas on toimunud mitmed kõrge tasemega kanada kunstnike näitused ning meie kunstinäitus oleks avatud kogu juulikuu teatrietenduste ajal teatripiletiga ja muul ajal päeva jooksul ilma piletita." (Muide O'Keefe'is toimuvad ka päevased etendused. R.A.). Ruumide ülistamises on vahest mindud liiale. Esiteks suur eesruum-hall läbib kolm korrust, jättes hiigelruumi ja avaruse, mille seintel vähemad tööd (graafika jne.) üldse esile ei pääse. Ka näitusele halb valgustus. Teised ruumid kahel korrusel moodustavad vaid rõdukäigud — ühe pool barjäär ja teisel uksed teatrirõdule. Teiseks on tõsi, et seal olnud kunstinäitusi (pigemini väljapanekuid teatripublikule) keskpäraste töödega, milles ka meie mehed ja naised on osalenud. Kõrgetasemelised on olnud ühe- ja paaripäevased heategevad basaarid, milleks kunstnikud annavad oma töid müügiks, saades müügihinnast poole enesele. Üks viimaseaegseid Toronto Symphony naiskomitee korraldusel Kanada Balleti heaks. Ja lõpuks näitus kolmel korrusel nõuab pidevalt vähemalt kolme nn. security-meest (ärgem unustagem kaotsimineku kõrval ka vandalismi!).

R.A.

Ontario peaminister hindab etnilist ajakirjandust

„Etnilisi rahvusüksusi teenival ajakirjandusel on eriliselt eluline osa meie ühiskonnas. Valitsus möönab selle osa tähtsust, samaaegselt repekteerides kogu meedia soovi olla vaba ja sõltumatu," kirjutas Ontario peaminister William G. Davis etniliste publikatsioonide kirjastajaile ja toimetajaile.

Ontario peaministri läkitus kutsega ühiseks aruteluks hommikusöögil Royal York hotellis oli dateeritud 15. aprillil.

Kuupäevad tavalisti ei evi erilist tähtsust. Seekord on aga põhjust neid nimme mainida, sest meil on veel kõigil värskelt meeles nende nädalate ootus-elevus Bill Davis'e seisukoha konservatiivide parteijuhi positsioonile kandideerimise osas.

Ka etnilise ajairjanduse poolt oletati ühenduses Ontario peaministriga kokkutuleku osas tema ametliku jaatava seisukoha teatavaks-tegemist või vähemasti täiendava järelinformatsiooni jagamist etnilisele meediale.

Kohalik mitmekultuuriline väljaanne „City News Multicultural" läks isegi nii kaugele, et tõi esikuljel Bill Davise abikaasa foto pealkirjaga „Kes ta on?" ja allkirjaga „Tulevase peaministri abikaasa!".

Teisipäeva, õhtul, 3. mail tegi Bill Davis oma lõpliku eitava otsuse. Kolmapäeval, 4. mail informeerista 10 minuti jooksul oma parteikeskuses ja 30 minuti kestel selgitas pressi kokkutulekul isiklikke ja huumoriga vürtsitatud selgitavaid motiive.

„Meie Elu" esindajal ajakirjanduse kokkutulekul võimaldus esitada palju etnilisi ringkondi puudutavaid küsimusi. Kokkuvõtlikult võib nentida, et Ontario peaministri hoiak etniliste minoriteetide ja kõigi nende pürgimuste osas on väga poolday ja hindav.

„Rahvusgruppide ja neid teeniva etnilise ajakirjanduse osa on kõrgesti hinnatav. Teenime samu eesmärke!"

Küsimuste ja vastuste sarjas selgitas Ontario peaminister William G. Davis valitsuse ja isiklikke seisukohti paljudes küsimustes:

Pärandkeelte osas pooldab Ontario peaminister kultuuri ja keelte säilitamist ja õpetamist, kuid tõmbab piiri näiteks kompuuteri- (raali-) teaduste osas, kus palju avaldusi jääb ainult inglise keeles. Oles mõeldamatu, et seda eriala õpetatakse kuskil kõrgemas õppeasutuses näiteks mõnes Ida-Euroopa keeles.

Parteide kahepalgelisuse ja poliitiliste vahekordade selgitamiseks esitas Bill Davis oma „poliitilise satiiri"

Ontario peaminister Bill Davis.

kahe piibuga, üks nendest n.ü. igaks juhuks rinnataskus.

Olles 24 aastat Ontario parlamendis, on William G. Davis olnud 9 aastat Ontario haridusminister ja 12 aastat peaminister, säilitades isikliku populaarsuse.

Etnilise ajakirjanduse osas on ta kindlal veendumusel, et see evib asendamatu väärtuse suure osa Ontario elanike mõtte-maailma mõjutamisel ja sellisena hindab ta väga kõrgelt kogu etnilist ajakirjandust.

V.A.

Eestis pole silmapaistvaid uusi luuletajaid

OULU („Meie Elu" kaastööliselt) — Ühe lektori arvates Heiti Talvik on kõikide aegade parim eesti luuletaja, selgus linna uues raamatukogus toimunud luuleõhtul umbes 30-le kuulajale. Ürituse korraldas Oulu Ülikooli Soome — N. Liidu Sõprusühing.

Vestlejateks olid Kaplinski spetsialist Kari Sallamaa ja Underi spetsialist Aimo Rönkä. Teistest kõnelejatest väärib tähelepanu enneköike lektor Mart Mäger, kes käsitles eesti luulet läbi aegade kuni kaasajani.

HEITI TALVIK PARIM

Kohalik ajaleht „Kaleva" avaldas sellest vaid mõned read väites, et Oulu on eesti luuletajate osas kujunenud Soomes tähtsamaks keskuseks, kuid ei sõnagi Mart Mägeri ettekandest, kes leidis Marie Underi luules peegeldumas kogu eesti rahva saatust. Ta nimetas isamaaluuletajana Visnapuud ja nimetas Barbarust „võitlevaks luuletajaks". Sütistest „töölisliikumise luuletajaks". „Kõikide aegade paremaks eesti luuletajaks pidas lektor Heiti Talvikut, kes kuulus „Arbujate" rühma, kelle tegevuse katkestas Teine maailmasõda. Ka 1944. a. oma kodumaalt põgenenud kirjanikest oli juttu.

„KASSETTIDE SUGUPÕLV"

„Arbujatega" võrdsena Mart Mäger tõi esile nüüdisaja eesti luuletajatest Rummo, Traadi, Luigi, Suumanni, Vildingu (kelle isa üks arbujatest), Vetemaa, Kaplinski ja Krossi, nimetades neid millegipärast „Kassettide sugupõlveks". Sama hingetõmbega Mäger lisas, et Debora Vaarandi suurus luuletajana põhineb tema viimaste aegade teostele. Mäger ei julgenud öelda, et Vaarandi algaegade toodang oli ainult propaganda ilma omamata kunstiväärtust.

Lõpuks lektor ütles, et Eestis olevat luule tõusule järgnenud ka lugejate arvu järsk tõus; Krossi teosed müüdavat mõne tunni jooksul läbi. Kõigest hoolimata Mäger on arvamusel, et praegu pole Eestis näha ühtki eriti andekast uut luuletajat. Karmi minevikuga Eha Lättemäe (minevikust loomulikult kuulajatele mitte ühtki sõna) on Mägra meelest lausa ime, kuna ta kirjutab soome keeles ilma, et poleks kunagi Soomes käinud.

Lõpuks Mart Mäger tsiteeris Suitsu hüüdlauset järgmiselt: „Olgem eestlased, mitte ainult eurooplased", kuna maailm muutub iga päev väiksemaks, vahemaad eri riikide vahel kahanevad ja „selles ühiskonnas elab praegu ka eesti luule".

□

See ühiskond aga on täiesti vabast maailmast eraldatud raudeesriie taha. Kahju küll, sest eestlastel oleks kindlasti rohkesti anda kultuurilisel alal Läänele ja vastupidi.

J.M.

TEATMETEOS EESTI TEADLASTEST

Eesti Teaduslik Instituut Rootsis („Institutum Litterarum Estonicum") on lõpukujul vormistamas oma kaua aega ettevalmistamisel olnud teatmeteose trükikäsikirja „Eesti teadlased väljaspool kodumaa" kohta. See teatmik ehk õigemini teadlaste biograafiline leksikon, viimseil kuudel tublisti paisununa (ca. 213 lehek.) eriti noorema põlvkonna teadlaste osas, sisaldab teateid ligemale 560 eesti teadlase kohta rohkem kui 50 erialalt. Teatmeteos tohiks asendamatu sellealalisena käsiraamatuna huvitada mitteüksi teadlasi ja teadushuvilisi vaid ka laiemat avalikkust.

Teatmeteose ettetellimine eriliselt soodustatud hinnaga, 85:— Rootsi krooni, lõppes juba 1. mail 1983. Kuid rohkeile järelpärimistele ja soovidele vastu tulles otsustas ETI juhatus ja koguteose toimetus pikendada ettetellimise võimalust kuni umb. käsikirja trükkiminekuni, 15. juunini 1983. Kõigil soovijail palutakse ettetellimine teostada seda summat sisse makstes E. Teadusliku Instituudi postgiirosse nr. 17 33 70 — 8. Inglismaal ja väljaspool Euroopat aga saates vastav summa (Rkr. 85:—) postirahakaardiga aadressil: Institutum Litterarum Estonicum, Box 76 08, 103 94 Stockholm, Sweden. Pangatsekiga tasumise korral tuleks pangakulude katteks arvestada umb. 10:— Rkr. lisaks. Pärast ilmumist on selle teatmeteose müügihinnaks Rkr. 120:—, millele lisandub veel saatekulu.

200 aastat Ontario ajalugu

Ontario provintsi asutajate motto „Ut Incept Fidelis Sic Permanent", vabas tõlkes „Lojaalselt Ontario algas, lojaalseks ta jääb", on aluseks Ontario illustreeritud ajaloolisele koguteosele. Pealkirjastatult „Loyal She Remains", on see suur väljaanne pühendatud Ontario 200. juubelisünnipäevale 1984. a.

„Hear Ye, Hear Ye!" oli trükitud pergamentkutsetele, millised rullikeeratult ja lehviga kinnitatult, saadeti kutsutud külalistele ning ajakirjanduse esindajaile, tähistamaks Ontario mälestus-kahesajaaasta juubelit. Vanades, United Empire Loyalistide-aegsetes vormides sõdurite, lehvivate lippude ja üldise suure pidulikkusega juhatati sisse suurteose tutvustamisperiood vastuvõtuga Kuningliku Ontario Muuseumi (Canadiana Building, Sigmund Samuel Gallery) ruumides. Aukülaliste hulgas oli mitmeid prominentseid isiksusi, eesotsas Kanada endise kindral-kuberneri Roland Micheneri ja tema abikaasaga.

7-OSALINE KOGUTEOS

Ontario 200. juubeliaastaga ajaliselt kokkusattuv The United Empire Loyalists' Association of Canada mälestusteos, mis trükitakse 1984. a. alguses, koosneb temaatiliselt jaotuselt 7-st osast. Ainuüksi illustratsioone on selles publikatsioonis üle 500, paljud nendest värvilised ning trükis varem avaldamata.

Raamatu eessõna on The Right Hon. Roland Michener'i poolt ning sissejuhatuse on kirjutanud end. senaator Eugene Forsey. Üle 20 üldtuntud ja tunnustatud Ontario õpetlase ja ajaloolase on koostanud tekstid, iga autori vastutav olles eriteema või peatüki eest.

Seitse peakomponenti on temaatiliselt:

I osa: Algus. Prantsuse pärand ja revolutsiooni-aeg 1776-1784. Kaks Ontariot (Põhja- ja Lõuna-).

II osa: Kaitsmatu. Uus provints Upper Canada. Esimene suurem immigratsioon (1784-1800). Lojalistid (1812-1814).

III osa: Briti „võtab asja käsile". Provintsi turve; algarendajad, vastuhakkajad ja lojalistid (1837); kaubanduse arenemine; piirkonnad ja alad.

IV osa: Küpsemine. Erinevaid pealinnu, lõpliku valikuga Ottawa. Põhja- „Uus Ontario" (1884); Bay Street'i tõus; kiriku mõju; haridussüsteemi areng.

V osa: Vabameelsemad suunad. Tööliskiass „hääl"; naiste staatuse muutumine; Suur Depressioon; kuulsad ontariolased.

VI osa: Moodne Ontario. Kuninglikud külastused; I ja II maailmasõdade mõju; pärastsõja-aegne immigratsioon; kunstid (muusika, teater, maalikunst ja arhitektuur); Ontario juhid Haldimand'ist Davis' eni (1784-1984).

VII osa: Kasvu (arengu)- partnerid. Korporatiivne ajalugu Ontario äriasutustest, kellede panus provintsile on lahutamatult kujundanud ta ajalugu.

Koguteos „Loyal She Remains" trükitakse kõrgläikelisel paberil, köites, ning tuleb raamatukauplustesse müügile 1984. a. esimesel veerandil.

KOMMENTAARE

Publikatsiooni koordinaator William Koene väidab et see on esimene ulatuslik ja laiahaardeline illustreeritud Ontario ajaloo koguteos. Suurest eelnõudmisest järeldades võib oletada, et see kujuneb üheks Kanada „best-selleriks".

William Davis, Ontario peaminister, lisab: „Meil on suurepärane võimalus 1984. aastal pühitseda meie provintsi väga rikkalikku ajalugu ja on rõõmustav näha organisatsioone nagu The United Empire Loyalists' Association seda suursündmust väärikalt tähistamas."

Min. Robert Welch märgib: „Oma panuse andnud autorite kaliibrit ning pürgimusi raamatu kvaliteedi suhtes arvestades, olen kindel, et see publikatsioon on kõikidele, kes tahavad olla enam teadlikud meie provintsi „juurtest", suureks elamuseks."

AJALOOLINE TAGASIVAADE

1784. aastal, Ameerika revolutsiooni järel, asusid umbes 5000 lojalisti, — enamik neist Ameerika põhjaosast, — elama Ontario järve kallastele. Lojaliste tunti hiljem „Unity of Empire Loyalist" nime all. 19. sajandil nimetati neid „United Empire Loyalist".

Need asukad olid väga erineva etnilise tagapõhjaga: esimeste hulgas oli umbes 2000 Põhja-Ameerika indiaanlast. Kõik asukad soovisid jääda lojaalseks „kroonile" ning osutusid selleks n.ü. „kriitiliseks massiks", kes panid tegeliku aluse Ontariole.

Neid oli küllalt palju, et meelitada juurde teisi asukaid, tekitades vajaduse organiseeritud ühiskonnaks, eventuaalselt resulteerides seadusandlikult „Constitution Act"-iga 1791. aastal.

Charles Humber, The United Empire Loyalists' Association of Canada president, möönab: „See on ülimalt kohane, et Loyalistid on eostanud provintsi illustreeritud ajalooraamatu, säilitades meie pärandit ning samaaegselt tähistades Ontario 200. juubelit."

Senaator Eugene Forsey oma ajaloolises tagasivaates märgib: „Ontario provints, endise nimega Upper Canada, loodi küll alles 1791. aastal, kuid tema ajalugu algas tegelikult lojalistide saabumisega 1783. ja 84. aastal."

„Enamik meist", jätkab senaator Forsey, „teab liiga vähe meie pärivusest. Meie pärivusjuured on aga tähtsad kõigile, kellele Ontario on kodukohaks. Ontario on praegu mitmekultuuriline provints, kuid asukad-lojalistid olid samuti mitmekultuurilise tagapõhjaga: inglased, shotlased, iirlased, hollandlased, sakslased, prantslased ja indiaanlased. Nende nimedest võime järeldada nende päritolu: VanCamp, VanDuzen, VanAlstine, Sneislager, Otto, Switzer, Depeyster, Yourex, Lamoreau, deMille, Servos, Rosenberger j.t. Nad olid poliitilised põgenikud, pagenud tagakiusamise eest lootusega rajada uut kodu vabaduse, rahu, korra ja hea valitsusega maal, — luua uusi juuri uuel maal! — Paljud tänapäeva Ontario elanikest on samuti poliitilised põgenikud. Nad pärivad Ontario rikkalikud traditsioonid, millised, neid tundes ja neist aru saades, nõuavad neiltki lojaalsust ja pühendumust, võides kujundada selle provintsi tuleviku veelgi helgemaks kui ta minevik."

AUKÜLALISI JA TERVITUSI

Kanada Lojalistide Liidu nimel tõi tervitusi ning tervitas külalisi ja meedia esindajaid president Charles J. Humber.

Vanaaegsetes mundrites sõdurite spaleeri vahel asus aukohale endine Kanada kindral-kuberner (1967—1974) — elujõuline ja väärikas Roland Michener, keda kuulati püsti seistes. Ta tõi tervitusi ka end. senaatori Eugene A. Forsey poolt.

Margaret Birch (Provincial Secretary for Social Development) andis üle oma õnnesoovid suurteose eduks ja Ontario juubelipidustuste juhina (Chairperson of Ontario Bicentennial Advisory Commission) siirad tervitused ja kõigile kutse juubelipidustusist osavõtuks.

Külaliste hulgas viibis ka palju teisi Bicetennial Commission'i liikmeid, koguteose koordinaator William Koene ja mitmeid autoreid ja kaastöölisi.

□

Suurteos tuleb müügile kõigis suuremates raamatukauplustes ning levitamisele ka alg- ja keskkoolides, ülikoolides ja raamatukogudes.

Kahtlemata kujuneb „Loyal She Remains" Ontario 200. juubeliaasta väärikaks tähiseks.

VALVE ANDRE

ILMUNUD: ARTUR TASKA:
„SINI-MUST-VALGE 100 AASTAT"
484 lk. Köites. Hind $45.00. Postiteel tellides saatekulu Kanadas $3.00, USA-sse $5.55
„LOOME"
Loomingupäevade album, toimetanud Lilian Puust. Sisaldab artikleid ja allikmaterjali loomingualadelt: muusika, teater, kunst, tants, võimlemine, interdistsiplinaarsus, loovmõtlemine, eneseväljendus — ja rohkesti fotosid, jooniseid ja karikatuure. 170 lk. (bros.) Hind $15.00. Postiteel tellides saatekulu Kanadas $2.50, USA-sse $4.88
Müügil „MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Noor-generatsiooni muusikute kontsert

Eesti Kunstide Keskuse poolt korraldatud kontserdil 15. mail Eesti Majas, avanes soodne võimalus kaasa elada meie noor-generatsiooni muusikute esinemisele. On rõõmustav näha nii palju noori kes tegelevad muusikaga ja on võimelised esinema sellisel kontserdil küllaltki nõudliku kavaga. Arvestades esinejate vanusega ja muusikaliste ja esinemiste kogemustega võib vabalt ütelda, et kõik olid oma valitud palade esitamisel saavutanud muusikaliselt vastuvõetava taseme.

Kava oli koostatud vaheldusrikkalt — nii instrument/hääle kui ka palade stiilises suhtes, alates nooremate esinejatega ja lõpetades päris professionaalse tasemega.

Kontserdi kavalises järjekorras esinesid: Kristi Rand — Beethoveni Sonatiiniga — hea esitus millele suurem dünaamiline variatsioon oleks tulnud kasuks; Gregory Kein — Pätsi „Karjamaal" — keeruline rütm hästi välja toodud; Ricky Hiir esitas akordionil Antonelli „La Molisana" rütmikindlalt ja hea dünaamikaga. J. Aaviku „Kevadel" esitas meeldivalt ja veenvalt Ingrid Laar; Pia Metsala viiulil esitas Seitzi „Õpilaskontserdi" kindla tehnikaga — rohkem enesekindlust ja suurem dünaamiline raamistik oleks tulnud kasuks. Linda Norheim esitas väga kindlalt ja veenvalt G. Harrise „Introduction and Fugato". Türnpu „Üürike" ja Mandre „Kodunõmm" leidsid meeldivalt lüürilise esituse sopran Evi Valge poolt — sujuv hääl ja puhas intonatsioon mis nõuaks suuremat projekteerimist madala ja kesk tessitura nootides. Desirée Medri esitas viiulil Arne Sonaadi B-duuris — oleks meeldi kuulnud tugevamat poogna kätt ja rohkem esenekindlust. Peeter Sõrra esitas akordionil Scarlatti Sonaadi g-mollis milles ta demonstreeris muusikalist stiili tunnet ja head tehnikat, eriti vasakus käes. Ingrid Saarkoppeli poolt esitatud Schuberti „Impromtu" oli sujuv ja kindel, stiililt oli vast liiga raske ja kõlmandas variatsioonis oleks meeleldi kuulnud tugevamat vasakut kätt. Rachmaninoffi „Moment musicaux" algus oli aga väga stiili kindel — siin oli tugev pedaali kasutamine õigel kohal. Ka järgmise esineja juures — Linda Tralla, sopran — ei olnud Schuberti esitamine küllalt õiges vara-romantilises viinilikus stiilis. Coplandi laulud olid seevastu väga hästi ette kantud. Kristina Saarkoppel esitas Mozarti viiuli kontserdi esimese osa hea tehnika ja stiili tundega, kahjuks oli kohati probleeme intonatsiooniga — samuti oli saade liiga mehaaniline mis ei tulnud kasuks solistile, saatja oli solisti poolt toodud.

Kolm viimast solisti: Viljar Puu — viiul, Monica Zerbe — sopran ja Omar Daniel — klaver, näitasid enesest-mõistetavat tehnikat, kindlust esinemises ja kõrge tasemega musikaalsust. Eriti meeldejäävad olid Viljar Puu esitusel Bachi „Aaria" — aeglaselt liikuv meloodiline joon mis nõuab head poogna kätt ja tehnilist kui ka muusikalist kontrolli; Straussi „Die Nacht" Monica Zerbe esituses milles solist demostreeris oma hääle kvaliteeti piano ja mezzepiano varjundites. Kohati esines ebakindlust intonatsioonis — eriti Mozarti palas. Omar Daniel esitas täieliku tehnilis ja muusikalise küpsusega Ginestera Sonaadi — tehnika oli siin täielikult allutatud muusikalistele nõuetele — jällegi, nagu V. Puu Bachis oli eriti meeldejääv aeglane osa.

Saatjateks solistidele olid Margit Viia ja Charles Kipper kes saatsid soliste kindlalt ja olid solistidele kahtlemata suureks abiks.

Loodame, et ka tulevikus on võimalus selliseid kontserte korraldada mis annavad noortele võimaluse esinemiseks ja kogemuste saamiseks.

L. AVESSON

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

New Yorki laulumehed uudismaade otsingul

Omaaegne suur ja esinduslik New Yorki Eesti Meeskoor, mille koosseis aastaiks stabiliseerus umbes poolele sajale lauljale (Euroopa-matka eel oli koguni ligi 90-mnene), on siiski ka oma nüüdses vähemas suuruses korraldanud igal kevadel traditsioonilise aastakontserdi. Aastakümneid tagasi olid need kodulinna muusikalise suursündmuse asupaigaks südalinna esindusliku kontsertsaali Town Hall'i näol. Siis rännati koolimajadesse, Päästearmee ja armeelaste kiriku saali. Läinud kevadine kontsert leidis aset N.Y. Eesti Maja läheduses ühe keskkooli kontsertsaalis. Käesoleva kevade ilmalik aastakontsert on jäänud aga kodulinnas ära. Koor sooritas seevastu hiljuti eduka matka esinemisega Floridas ja korraldas esinemise Lakewoodi Eesti Majas, millele järgnes vahetult esinemine täiskavaliselt Long Islandi eesti noorte suvekodu peahoones, kõik need kolm järgneva seltskondliku koosviibimisega.

Õpetaja Tõnis Nõmmik oma sünnipäevakooki lõikamas. Tema ümber koosviibimise korraldanud toimkonna liikmeid. Vasakult Linda Perens, Regina Kukk, Selma Hõbe ja Olga Pääbo. Foto — J. Säägi

Emadepäeva jumalateenistus Royal Beach'is

Tähistati õp. Tõnis Nõmmiku 50 aasta sünnipäeva

Laupäeval, 14. mail peeti jumalateenistus Jakobi koguduse kuulutuspunktis Virginia Ühendatud kirikus, kus teenis õpetaja mag. T. Nõmmik, organistiks oli Ed. Welin Keswickist ja solistiks Kadri Nõmmik, kes laulis „Kord mõtetes istus . . ." ja kinnitas emadele rinda lillekimbu.

Kiriku altar oli kaunistatud lilledega Tiit Põdra oma hiljuti surnud ema mälestuseks.

Jumalateenistus lõppes lauluga „Kas ema südant tunned sa", mida lauldi püsti seistes.

Pärast jumalateenistust toimus kiriku seltskondlikus ruumis õpetaja T. Nõmmiku 50 a. sünnipäeva tähistamine mille kohalikud Jakobi koguduse daamid olid oma hingekarjasele korraldanud. Lauad oli T. Põdra poolt kaunistatud.

Pärast sünnipäevakoogi lõikamist ja kohvi joomist pöördus Jakobi koguduse esimees E. Jukk lühikese sõnavõtuga juubilari poole. Südamlikke sõnu lausus kohalike Jakobi koguduse liikmete nimel Olga Pääbo kes iseloomustas T. Nõmmikut kui südamlikku, kohusetruud ja alati abivalmis hingekarjast.

Opetaja tänas sünnipäeva korraldajaid, meelespidajaid, sõnavõtjaid ja kõiki kohalolejaid temale valmistatud meeldiva üllatuse eest.

J. S-gi

Seedrioru kutsub tööle ja peole!

Külma ning vihmase kevade tõttu on hilinenud vast Seedrioru üldalade korrastustööde algus, et valmis olla külaliste vastuvõtuks Suvihari/83 pidustusele 2. juulil, ning nädal hiljem laste suvekodu avamiseks. Juhatuse poolt ettenähtud talgupäevad on (nagu asjaosalistel juba teada) 28. mail, 4. juunil ning 18/19 juunil. Siis oodatakse Seedriorul töökäsi — Hamiltoni, Kitcheneri, Londoni ja St. Catharines'i Eesti Seltsidesse kuuluvaid Seedrioru tegevliikmeid.

Sihtasutus Seedrioru juhatus on viimaste kuude jooksul pidanud pooltosinat viljakat ning üksmeelset töökoosolekut, kus „luubi all" olnud mured ning küsimused on kõik heas koostöövaimus lahendatud. Kui kõik õnnestub plaanikohaselt, siis eelolev Suvihari/83 tohiks olla üks igati õnnestunud rahvuslik suuritus Seedriorul!

Pidustuste raames toimuva vabaõhulavastuse eelproovid käivad juba paar kuud. Samuti kestavad Toronto Eesti Segakoori lauluharjutused, mis tagab kindlasti meeldejääva kontsertosa päevasel aktusel. Nagu teada, esitab Eesti Rahvusteater Seedrioru vabaõhulaval 2. juulil Lajos Zilahy lõbusa komöödia „Päike paistab" laulu, tantsu ja muusikaga Lydia Vohu lavastusel, mis viib Seedriorule tulnud teatrisõbrad heatujulisele hõimumatkale esimese maailmasõja järgsesse Ungarisse.

„PÄIKE PAISTAB"

Lajos Zilahy on tuntumaid Ungari näitekirjanikke (ka romaanikirjanik) ja tema idüll-komöödia „Päike paistab" esindab ta loomingulist paremikku. Ta on kirjutanud ka rida tõsisema sisuga näidendeid. Suure isamaalasena sattus ta vastuollu okupatsioonivõimudega (nii saksa kui vene) ja suri umbes viis aastat tagasi pagulasena Londonis. Zilahy oli suur humanist ja see kajastab ka tema komöödia „Päike paistab". Kui võrrelda seda tolleaegse eesti külaeluga, on pilt muidugi teine, aga ometi võib tõmmata rööpjooni nii mõttekäikudes ja olukordades. Kuigi üle aegade muutuvad ühiskondlikud vormid, arusaamad ja tõekspidamised — ometi ei muutu inimese põhiline iseloom. Aegumatuks jäävad armastus, viha, uhkus, alandlikkus, kadedus, ihnsus, rõõm, kurbus j.n.e. — ja lokkab tänapäevalgi tõuslikkus ning iseenese tähtsaks-tegemine. Zilahy ei püüa siin lahendada suuri maailma probleeme, vaid maalib vaataja silme ette värvirikka ja humoristliku pildi meie hõimurahva tolleaegsest külaelust — inimestega, kõigi oma vigade ja puudustega, nalja ja naeruga. See oli murranguline aeg ungarlastele, kus vanad tõekspidamised ja klassivahed hakkasid kaduma, aga põline armastus maa vastu jäi püsima. „. . . kuidas minagi tahaksin sinna, kus on päikest, õhku ja mullalõhna, kus lainetab nisupõld ja puuvili punetab aias — seal on jõud, seal paistab päike . . ." ütleb peategelane Sarika. Ka see igatsus on jäänud püsima inimeste südamesse tänapäevani.

TEGELASED

Näidendi on vabaõhulavale ümber töötanud Lydia Vohu. Kaasa mängivad: Oudi Kalm, Edgar Kink, Heino Halling, Leida Järvi, Erik Kastein, Endla Komi, Harry Mürk, Elna Libe, Valve Tali, Linda Kukk, Raoul Edari, Aino Tera, Jaan Kivisild, Harry Lillioja, Tiina Suit, Susan Suit ja Olaf Kopvillem. Kaasa teevad veel — Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoori lauljad ning Kalev-Estienne tantsurühm. Muusikajuhina tegutseb Olaf Kopvillem, lavapildi on kavandanud Elmar Silm ja tema assistent Astra Karro. Tegeliku töö viivad läbi Seedrioru oma ehitusmeistrid — Raimond Vist, Villem Tammer, Elmo Piil j.t. Kostüümide eest hoolitsevad Aino Tera ja Endla Komi.

Tegevus toimub ühes ungari külas, pärast Esimest maailmasõda.

Nägemiseni Seedriorul!

Küüditamiste mälestusteenistus 14. juunil

Küüditamiste aastapäeva mälestusteenistus peetakse tänavu teisipäeval, 14. juunil kell 8 õ. Vana-Andrese kirikus. Külaliskõnelejaks tänavusel aktusel-jumalateenistusel on brigaadikindral George Bell, kes on varemalt esinenud balti sõjameeste kokkutulekuil. Mälestusteenistuse korraldab Balti Liit Kanadas.

ELVI OSKO VAIBAD

Elvi Osko on vaipade meister. Ajaloolistel ainetel kavandatud vaibad kingib ta muuseumitele. Nii ilutseb üks vaip Rootsis, Borasi muuseumis. Teine Terry Fox (14x18 tolli) valmis sügiseks kui Terry suri 1981. a. juunis. See dekoreerib Princess Margaret'i haigla loengutesaali seina. Kanada Centennial vaiba omas East York Historical muuseum. See muuseum asub Eesti Maja lähedal, 67 Pottery Rd. (all orus). See on avatud pühapäeval, 5. juunil alates kell 1.30 p.

EKSITUS NIMES

Tallinna II Tütarlaste Gümnaasiumi 65. aastapäeva kirjelduses „Meie Elus" nr. 20 on trükiviga nimes. Koolijuhataja oli muidugi prl. Aleksandra Pedusaar, mitte Aleksander.

KAS TE OSTATE UUT AUTOT?

Rääkige minuga, Peeter Ilves'ega. Ma pakun teile soodsat hinda, head teenindust ja suurt valikut AMC, JEEP ja RENAULT autodest.

Helistage kohe: Peeter Ilves, 482-5000

TORONTO'S #1 AMC ● JEEP ● RENAULT RETAIL DEALER
MOUNT PLEASANT MOTORS (1969 LIMITED)
630 MT. PLEASANT RD. (SOUTH OF EGLINTON) 482-5000

GARDENIA FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
466-1502

MEIE ÄRIS ON SAADAVAL RIKKALIKUS VALIKUS VALIK LILLI erisündmusteks ja tähtpäevadeks.
Samuti käsitöö kinkeesemeid — KULLASEPA, MEREVAIGU-, KERAAMIKA-, NAHA ja PUUNIKERDUSE alal.

Kõneldakse eesti, läti ja inglise keelt.

Estonia Koor laulab Walter Hallis

Sisutihe aastakontsert

Estonia Koor — peale edukat sümfooniakonserti veebruaris — astub Roman Toi taktikepi all jälle avalikkuse ette terve kontserdiga. Seekord toimub see kontsert neljapäeval, 2. juunil Toronto Ülikooli Muusikafakulteedi Walter Hallis. Estonia Koor on seal kontserte andnud nüüd juba kolmel aastal.

Eelseisev kontsert toetub oluliselt kahele põhilisele elemendile: eesti keele ja meele küsimus ühelt ning rahvaviis ja -luule teiselt.

Omaaegsé Eesti Vabariigi hümni noorendamise eesmärgil korraldati Vabariigi ajal nii sobiva luule kui laulude võistlus. Uut hümni sellelt võistluselt ei saadud, aga kooriliteratuuri tuli juurde väärtuslikku, patriootiliselt kaunist loomingut. Juhan Aaviku sügav-tõsine „Üha, põline ja üllas on üks nende seas.

Selle laulu vaimus kulgeb kogu kontserdi esimene osa, rakendades muuhulgas laule ka Mart Saare ja Mihkel Lüdigu loomingust. Eriliselt terava fookuse toovad kavasse kaks laulu Veljo Tormise tsüklist „Mõtisklusi Hando Runneliga" ning (seekord klaveri saatel) Artur Kappi kantaat „Päikesele".

Tormise tsükkel „Mõtisklusi Hando Runneliga" on rida aforismlikke lühiluuletusi-kompositsioone. Igas neist leidub üks mõtlemapanev küsimus. Antud palades tullakse otseselt ja ilustamata eesti keele juurde.

Artur Kappi kantaat „Päikesele" on ajaloolisi helitöid. Artur Kapp kirjutas selle töö Mihkel Veske samanimelisele luuletusele ning see vokaalselt ülinõudlik kantaat toodi esiettekandele suvel 1913, Estonia teatrimaja avakontserdil. Kantaadis leiduv soolopartii on seekord — värske EKK stipendiaadi — sopran Monica Zerbe hoole all. Estonia Koor naudib siin ise ka mõõdunud hooajal East York Symphony'ga ühiselt antud sümfooniakontsertide vilja.

Koori kontserdi teine osa sisaldab rea rahvaluulele-viisile rakendunud laule nagu Riho Pätsu „Jaan läeb Jaanitulele" ja Roman Toi „Pulmamaja tundemärgid". Viimane neist sündis Looming 80 loengute/loomingu demonstratsioonina rahvaviisi rakendamisest heliloomingusse.

Maimu Miido südamlik ja erk Anna Haava sõnadele loodud „Tuksuv süda" on küll kompositsioon, aga oma koe ning otsekohesuse läbi pretendeerib peagu rahvaviisile.

Ja siis on koori kavas veel salapärane Peterson-Bergeri „Männikus", mille tõlge on Evald Raidilt ning lõpuks Juhan Jürme igihaljas „Rukkirääk", pala, millega Estonia Koor kaunistas Marie Underi juubelisünnipäeva aktust.

Kontserdi solistidena esinevad seekord Estonia algaegade tugisambad Lindau Õed ning pianist Omar Daniel.

Lindau Õed rakenduvad seekord Veljo Tormise heliloomingu teenistusse. Nad esitavad Tormise sarja „Etüüdid helilaadides". See Tormise teos on nagu uus lehekülg eesti kooriliteratuuri ja stiilide ajaloos — küll lihtne ja läbipaistev, kuid uudne ja värske. Lindau Õed hiilgasid selle esitamisel äsjase „Lootuse" koori tuluõhtul ning nõustusid rõõmuga selle Tormise omapärase helitööga rikastama ka Estonia Koori kontserdi kava.

Kontserdi instrumentaal-solistiks on Muusikafakulteedi lõpetamise lävel seisev, samuti värske EKK stipendiaat, pianist Omar Daniel. Omar Daniel oma esinemisega vaatab nii üle piiri lõunasse, mängides ühe pala George Gershwinilt ning läheb siis Lõuna-Ameerikasse, mängides argentiina päritoluga helilooja Alberto Ginastera ulatusliku ja dramaatilise „Sonaadi klaverile".

Koori saatjana klaveril Kappi ja Jürme helitöödes esineb — jällegi värske EKK stipendiaat — pianist Liina Teose.

Kogu muusikaliselt ja sisult vaheldusrikas ja mitmekülgne kontsert algab kell pool kaheksa õhtul Toronto Ülikooli Muusikafakulteedis.

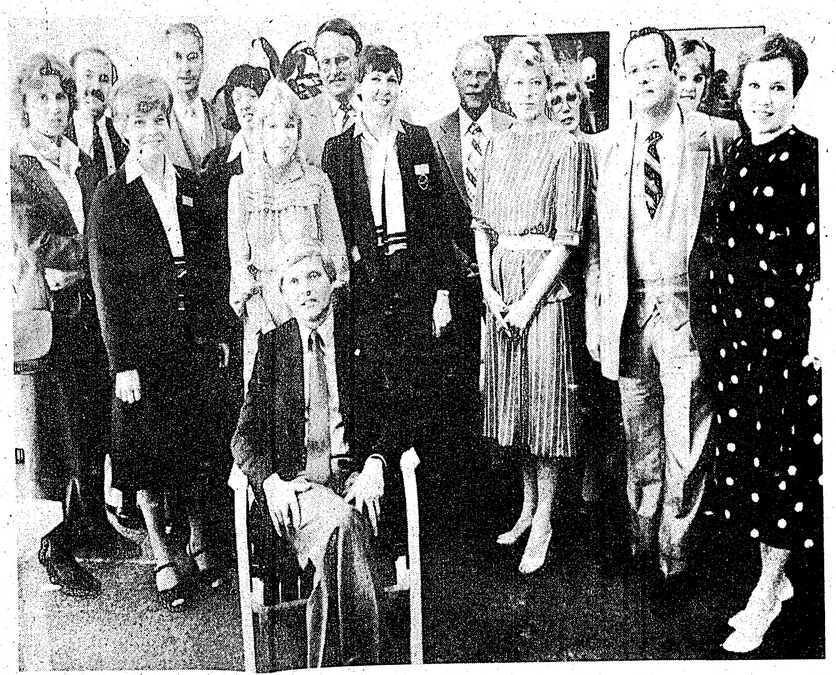

Finnair'il oli „Toimiston avajaiset" — uue kontori avamine Bay tänaval 1075 ja 15. tegevusaasta tähistamine Kanadas. Külalisi oli lähedalt ja kaugelt — USA-st ning Helsingist. Kui Soome riiklik lennuliin alustas Torontos kahe esindaja, Eric Ahlstrandi ja Ann Inha'ga, siis nüüd on teenistujate arv kasvanud kümnele. Pildil Finnair'i peret uues kontoris. Ees — Kanada piirkonna mänedzher Ilkka Mitro, seisavad, vasakult — Christina Masse, Bill Duplak, Arja Palonen, Põhja-Ameerika piirkonna mänedzher Leif Lundström, Leena Laine, Liisa Uosukainen, Pertti Linnankoski Montrealist, Ann Inha, büroojuhataja Kari Hirvonen Helsingist, Ritva Hyytiäinen, Marja Markus New Yorgist, Fred Laphen, MarjaRiitta Jardina ja Marjatta Cherniawski. Foto — Lauri Toiviainen

Moekiri

Kleidid igas pikkuses

Kevad on käes ja Ellen Peterson'i „Fashion Institute" esitab uusi moode ning lõpetajad saavad pidulikult kätte oma diplomitööd. Oli kaks demonstratsiooni, esimene kell 3 ja teine paaritunnilise vaheajaga. Läti Kultuurikeskuse suur saal oli mõlemil korral rahvast tulvil. Diskreetne muusika heliplaatidelt muutus kord tõsiseks, rõõmsaks ja isegi discotantsuks kui esinevale mannekeenile see sobis.

Bermuuda sportpüksid sobiva jaki ja valge pluusiga.

MOELOOMING

Naised väljendavad üldiselt paremini oma ideid, aga kuulsad moeloojad on enamuses mehed! Minu vanaema armastas öelda, et laps ära kõnni mälestuste teid, vaid vaata ikka edasi. Mis aga teevad moeloojad? Ikka võetakse moodi midagi minevikust. Nii ka tänavu. Ma leian, et mood isegi terroriseerib naisi, sest vast on saabunud kevad kui nemad on juba valmis sügistalve uute moodidega.

Mõned aastad tagasi tormas noorus kunsti õppima. Nüüd ollakse sellest pettunud ja suur vool on moeloojaks õppida. Ka see tee muutub okkaliseks kui ei omata selleks erilist annet ja ka kapitali, et võid ise oma äri avada n.n. moebutiiki. Paljudest Kanada moeloojatest on läbi löönud Hong Kongis sündinud Albert Shu. Moeloojad on grupeerunud. Ühed loovad teismelistele, teised keskeale ja kolmandad „kuldsele eale", kes on ülekaalus.

MOE KUMMALISED TEED

Juttu on Inglismaa noorest tulevasest kuningannast. Di lasi omale teha rüüzhidega kleidi, mis oli moes 17. sajandi krinoliin tualettidel. Terve maailm tegi seda mitmes variatsioonis järele. Möödunud talvel oli teleris seeriafilm Dynasty, kus üks naispeaosaline kandis pidevalt prantsuse Diori, Chaneli ja teiste kauneid loominguid. Moeloojad võtsid ideid ja nüüd võib öelda, et Joan Collins, filmis nimega Alexis Carrington, valitseb moemaailmas.

Ellen Petersoni kooli esituses oli häid ideid. Enamuses oli jälgitud Pariisi. Fuksia värvi õhtukleit meenutas ilmselt üht Collinsi tualetti, samuti pruutkleit millel olid mõlemalt õlalt alla põrandani langused. Teiseks oli Itaalia, kolmandaks New York, vähesel määral Inglismaa — pruudi kleit ja pagunitega kostüüm ning ka mõnel määral kanada moode enne- ja pealelõuna kleitides.

KLEIDI PIKKUS

Moeloojad tahavad näidata naiste ilusaid jalgu mis on talvesäärikuist vabanenud, seepärast siis on kleidid lühemad! Minikleidid on moes. Teismeliste kleidipikkus on 10 cm üle põlve ja vanematel sama palju alla põlvi. Hea, läheb veerand meetrit vähem materjali. Sageli on kleidi alaveert rõhutatud erivärviga, lehetaoliste teravate lõigetega (mitte sämpe!), lõhikutega küljel, ees või taga, rääkimata seeliku „seksilõigetest" kes neid armastab ja kellele need sobivad.

VÄRVID

Pariis tuli varakevadel must-valge kombinatsioonidega ja see on oma elegantsusega vallutanud terve maailma. Must kleit võib olla lihtne, aga ta muutub valge kauni krae ja käistega pidulikuks. Tagasi on must-valge triibulised materjalid — ka teistes värvides. Siis valgel põhjal peenemad ja suuremad punktid küll puuvilla ja siidi materjalidel, isegi siidgabardiinil, mis on uudne. Triibud on nii laiad vahest, et vastavalt tuleb kahest riidest juurde lõigata. Tänavu on loodusest võetud lillede värve nagu nurmenuku-kanavarba kollane koos kahvatu kollasega, käre fuksia, pääsusilma või iiriselilla, jorjeniroosa, kuid ei ole unustatud alati armastatud burgundi veini ja helehalli värvi. Moes on ka kõik vääriskivide sügavsinirohekad toonid.

LÕIKED

Suurim moeuudis on vööjoone viimine puusajoonele. Ta oli seal 1926 aastast — 1928 aastani ja nüüd jälle. Sellised kleidid sobivad peamiselt noortele, aga oskuslikult valmistatud ka vanematele. Itaalias on „puusajoone" kleitidele rakendatud kolm värvi. Nende samade värvidega on ka sobiv õlakott. Või on hallikasrohekast kitsenahast fantasi kostüüm ja sinna juurde kuuluv samast materjalist ümar käekott kui puunott.

Võimutseb kimono ehk uue nimega dollman-lõige. Erilised lõiked on disco tantsukleitidel. E. Petersoni moe demonstreerimisel oli kaks säravast materjalist puna-must „discot", mille seelikuosaks olid vaid narmad. Narmastada võib ka shotiruudulist villase seeliku ja jaki alaveert, mis mõjus huvitavalt. Ebasümmeetriline ja kandiline nii eest kui tagant dekoltee lõige mõjub suvekleitidel väga sümpaatselt, sest kandilise kaelalõike juurde kuuluvad pikad pagunid!

MATERJALID

Esijoones puuvill, linane ja nende segamaterjalid. Teiseks kombinatsiooniks on väga kallis täissiid ja linane. Kolmandaks tõi Jo Celyn moodi india õhk-õhukest metalliga sõravaid materjale ja tikandeid koos applikeerimisega isegi meeste riietuses.

PÜKSID MOES

Jeanid koos pikkade juustega ei ole moes! Pükse on igas pikkuses, nad on vööjoonel kas kroogitud või voldituid. Paljud pikad püksid on alt värveldatud ja ka rüüzhiga või mõlemad koos ja alt kitsad. Pealtnäha päris tavalise pluuse ja püksid võib tikitud vestiga pidulikumaks muuta. Lühikesed, üle põlve rannapüksid on laiad.

Filmitäht Marlene Dietrich, nüüd 82 aastat vana, tõi esimesena pikad püksid naiste riietusesse ja need on tänaseni püsinud.

EHTED

Neid kantakse vähe ja need on suuremõõtmelised kunstlikust ainest käevõrud, kaelakeed ja kõrvarõngad. Naised kannavad mehe käekella ja kuldehted võib aastaks panga seifi unustada. Uued ehted on hõbedast, vähese kullaga.

□

Õmblemise oskustöölistest on suur puudus ja Ellen Petersoni moekool on väärt, et see algusest lõpuni läbi õppida. See kool on ühe eesti naise imestamapaneva energia poolt juhitud. Jõudu edaspidiseks!

EHA TARMET-TOOMBERG

ARMAST EMA JA VANAEMA
SEL
sü
Ei ema suurt armastust suuda katta muldne säng.

UNUSTAMATA ARMAST SÕ
SEL

ARMAST PEREKONNASÕ
SELMA

LUGUPEETUD JA ARMAST
SELMA
mälestab leinas
EESTI PEN

ARMAST SÕP
Akilin
Su üle Jumal valvaku.

LUGUPEETUD SELTSI LI
HELMUT

JOHN E. S
Charter
Sulte 1802, 181 University
Te

INTER
PAVIL
PATID-SÕIDU
TASUTA HINDAMINE

pikkuses

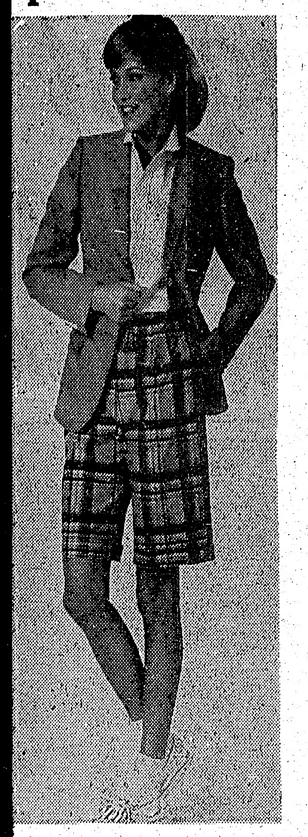

Bermuuda sportpüksid sobiva jaki ja valge pluusiga.

tistega pidulikuks. Tagasi on must-valge triibulised materjalid — ka teistes värvides. Siis valgel põhjal peenemad ja suuremad punktid küll puuvilla ja siidi materjalidel, isegi siidgabardiinil, mis on uudne. Triibud on nii laiad vahest, et vastavalt tuleb kahest riidest juurde lõigata. Tänavu on loodusest võetud lillede värve nagu nurmenuku-kanavarba kollane koos kahvatu kollasega, käre fuksia, päästsilma või iiriselilla, jorjeniroosa, kuid ei ole unustatud alati armastatud burgundi veini ja helehallí värvi. Moes on ka kõik vääriskivide sügavsinirohekad toonid.

LÕIKED

Suurim moeuudis on vööjoone viimine puusajoonele. Ta oli seal 1926 aastast — 1928 aastani ja nüüd jälle. Sellised kleidid sobivad peamiselt noortele, aga oskuslikult valmistatud ka vanematele. Itaalias on „puusajoone" kleitidele rakendatud kolm värvi. Nende samade värvidega on ka sobiv õlakott. Või on hallikasrohekast kitsenahast fantasi kostüüm ja sinna juurde kuuluv samast materjalist ümar käekott kui puunott.

Võimutseb kimono ehk uue nimega dollman-lõige. Erilised lõiked on disco tantsukleitidel. E. Petersoni moe demonstreerimisel oli kaks säravast materjalist puna-must „discot", mille seelikuosaks olid vaid narmad. Narmastada võib ka shotiruudulist villase seeliku ja jaki alaveert, mis mõjus huvitavalt. Ebasümmeetriline ja kandilline nii eest kui tagant dekoltee lõige mõjub suvekleitidel väga sümpaatselt, sest kandilise kaelalõike juurde kuuluvad pikad pagunid!

MATERJALID

Esijoones puuvill, linane ja nende segamaterjalid. Teiseks kombinatsiooniks on väga kallis täissiid ja linane. Kolmandaks tõi Jo Celyn moodi india õhk-õhukest metalliga sõravaid materjale ja tikandeid koos applikeerimisega isegi meeste riietuses.

PÜKSID MOES

Jeanid koos pikkade juustega ei ole moes! Pükse on igas pikkuses, nad on vööjoonel kas kroogitud või voldítud. Paljud pikad püksid on alt värveldatud ja ka rüüzhiga või mõlemad koos ja alt kitsad. Pealtnäha päris tavalise pluuse ja püksid võib tikitud vestiga pidulikumaks muuta. Lühikesed, üle põlve rannapüksid on laiad.

Filmitäht Marlene Dietrich, nüüd 82 aastat vana, tõi esimesena pikad püksid naiste riietusesse ja need on tänaseni püsinud.

EHTED

Neid kantakse vähe ja need on suuremõõtmelised kunstlikust ainest käevõrud, kaelakeed ja kõrvarõngad. Naised kannavad mehe käekella ja kuldehted võib aastaks panga seifi unustada. Uued ehted on hõbedast, vähese kullaga.

□

Õmblemise oskustöölistest on suur puudus ja Ellen Petersoni moekool on väärt, et see algusest lõpuni läbi õppida. See kool on ühe eesti naise imestamapaneva energia poolt juhitud. Jõudu edaspidiseks!

EHA TARMET-TOOMBERG

ARMAST EMA JA VANAEMA

SELMA ARRAS't

sündinud 11. septembril 1897 Tartus
surnud 16. mail 1983 Torontos

mälestavad sügavas leinas

poeg ENNO ja
pojapoeg MAIT perega
Kodu-Eestis

Ei ema suurt armastust
suuda katta muldne säng.

UNUSTAMATA ARMAST SÕPRA

SELMA ARRAS't

sündinud 11. septembril 1897
surnud 16. mail 1983

mälestavad kurbuses

MARIE KATTAI
ERIKA KATTAI
KARIN KATTAI
ELISE USTAL

ARMAST PEREKONNASÕPRA

SELMA ARRAS't

mälestab leinas

perekond KASELOO

LUGUPEETUD JA ARMAST KLUBI LIIGET

SELMA ARRAS't

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

ARMAST SÕPRA

Akilina Jaanvaldt'i

mälestavad leinas

Su üle Jumal valvaku. EMILY ja ALBERT PUNA

LUGUPEETUD SELTSI LIIGET

HELMUT TÕIGAST'et

mälestab kurbuses

TORONTO EESTI SELTS

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 1802, 181 University Ave., Toronto, Ontario, M5H 3M7
Tel. 864-0099

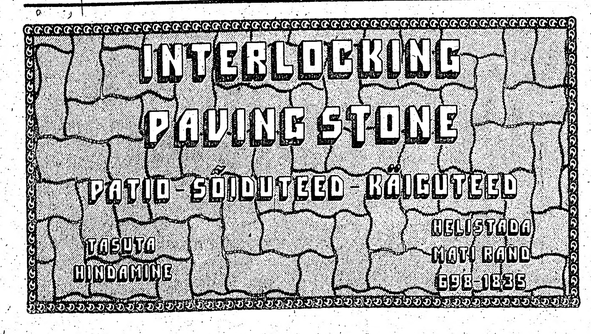

Leinas mälestame armast sõpra ja avaldame südamlikku kaastunnet VALVE'le abikaasa

ARKADI ROSIN'a

kaotuse puhul

NIINA VÄLLIK
MAGDA TASKA
VALJA TUUS
VEERA VILUMETS
MARTA TAMM
HELGI LÕUGAS
ELENA VILLARD
NIINA RANDVERE
LINDA JÄRVALT
ja KOGUDUSE KÄSITÖÖRING

IGAVENE MÄLESTUS!
Kauaaegset nõukogu ja laulukoori liiget

ARKADI ROSIN'at

mälestavad leinas

TORONTO EESTI APOSTLIKU ÕIGEUSU KOGUDUS
NÕUKOGU
LAULUKOOR
JUHATUS ja
VAIMULIKUD

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK PEETRI KOGUDUS
817 M. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont. M4P 2L1
Praost Andres Taul
24 Dinnick Cres., Toronto, Ont. M4N 1L8
Tel. 483-4103, kirikus 483-5847
Organist dr. Roman Toi

Pühap., 29. mail JUMALATEENISTUS Jõekäärul kell 12 päeval. Laulab Cantate Domino. Kui ollakse huvitatud bussi võtmisest, palun teatada õpetajale või koguduse kantseleisse.

Pühap., 5. juunil Usuteaduse Instituudi piiskoplik AVAJUMALATEENISTUS kell 11 hommikul. Jutlustab piiskop Karl Raudsepp. Kaastegevad Usuteaduse Instituudi lektorid ja õpilased. Laulab noortekoor „Lootus", juhatab Rosemarie Lindau.

Pühap., 12. juunil KÜÜDITATUTE MÄLESTUSJUMALATEENISTUS kell 11 hommikul. Laulab Cantate Domino. Juhatab Asta Ballstadt.

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED igal pühapäeval kell 9.30 hommikul. Pühapäevakool.

Järgmised PIIBLITUNNID 5. ja 12. juunil kell 10 hommikul.

KOGUDUSE KANTSELEI on avatud teisipäeviti 10—6, neljapäeviti 12—3 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID kolmapäeval 9.30—12 kirikus, neljapäeval 6—8 kirikus ja igal pühapäeval pärast jumalateenistust:

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Immanuel Kirik
21 Swanwick Ave.
Pastor Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 2L4
Tel. 477-6248

EVANGEELIUMINÄDAL 24.—29. maini. Külaliskõneleja pastor Märt Vähi Fredericton ist, N.B. Laulu ja muusikaga teenivad koguduse koor, solistid ja lauluansamblid. Jumalateenistused leiavad aset järgnevalt:

Teisip., 24. mai — reede, 27. mai, kell 7.30 õhtul.

Laup., 28. mail kell 7 õhtul.

Pühap., 29. mail kell 3 p.l. (koos ristimistalitusega). (Pühap., 29. mail Stone Church'is, 45 Davenport Rd.)

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale, Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL kell 3—3.30 p.l.

Pühap., 29. mail kell 10.15 hommikul PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõneleb külalisena E. Kiil. Ansambel „Gloria". Kell 6 õhtul kõneleb külalisena A. Kaups. Muusikalises osas V. Puu, H. Piil ja lõõdid.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
Praost E. Lepik. Tel. 1-519-941-6309
RR 5. Orangeville, Ontario

Pühapäeval, 5. juunil kell 2 p.l. ülempreester E. V. Vellesoo 70-da sünnipäeva tähistamise JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenivad koguduse vaimulikud. Laulab laulukoor G. Raagi juhatusel. Jumalateenistusele järgneb koosviibimine Peetri kiriku saalis.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St. Toronto, Ont. M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128, kirikus 923-5172

Pühap., 29. mail kell 4 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS. Teenib õpetaja Elmar Pähn.

Koguduse NAISRINGI KÄSITÖÖOSAKONNA kokkutulek teisipäeval, 31. mail kell 11 hommikul.

Pühap., 5. juunil kell 11 hommikul leerilaste õnnistamise JUMALATEENISTUS armulauaga. Solistina esineb prl. Evi Valge. Kell 1.30 p.l. ingliskeelne JUMALATEENISTUS.

Pühap., 12. juunil surnuaiapüha JUMALATEENISTUSED: Mt. Pleasant kalmistul kell 3 p.l., York kalmistul kell 5 p.l. Mängib „Estonia" orkester.

Pühap., 19. juunil kell 11 hommikul Usuteadusliku Instituudi LÕPPJUMALATEENISTUS. Jutlustab piiskop Karl Raudsepp. Teenivad Instituudi õppejõud ja õpilased.

ÕPETAJA KÕNETUNNID kiriku kantseleis teisipäeviti 5—7 õhtul, neljapäeviti 2—8 õhtul ja pärast igat teenistust.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühap., 29. mail kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Teenivad H. Sepp ja E. Saraoja.

Kolmap., 1. juunil kell 7.30 PIIBLIPALVETUND, Ilmutusraamatu 4. peatükk.

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

Eesti arst valvekorras
28. ja 29. mail
dr. R. Pahapill ... 921-7777

EI
MINGIT
KOMPROMISSI
KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesugusei sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

OTSIMISED

Evi Vellendile kodumaalt saadetud ja kellelegi umbes 10 aasta eest laenatud suurt **EESTI RAHVARÕIVASTE RAAMATUT** palutakse ausal laenajal lahkelt omastele tagastada aadressil: 61 Glen Davis Cr., Toronto, M4E 1X7.

Euroopa kogemustega rätsep õmbleb meestele ja naistele
ÜLIKONNAD — KOSTÜÜMID — MANTLID
kvaliteet materjalid
OLD MILL TAILORS
7 Riverview Gardens (Bloor-Jane Subway Stn.) Toronto, Ont. M6S 4E4
Tel. 416/769-9535
Rudi H. Schneider

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St. 767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Mele Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.
The Finnish Place	5463 Yonge St. Willowdale

THUNDER BAY

Finnish Book Store	168 S. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $37.00 6 k. $20.00, 3 k. $15.00; USA-sse — 1 a. $41.00 6 k. $23.00, 3 k. $17.00; Ülemeremaadesse — 1 a. $46.00 6 k. $25.00, 3 k. $19.00 Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $28.50, 6 k. $14.25. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $30.80, 6 k. $15.40. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $58.00 6 k. $29.00.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

Montreali Eesti Pensionäride Klubi kevadmeeleoluline peoõhtu

Olles jõudnud nüüd oma klubitegevusega kevadesse, Montreali Eesti Pensionäride Klubi korraldas segaeeskavaga peoõhtu, mis ei olnud küll nimetatud kevadepeoks, kuid jättis igaühele ilmselt selle mulje, olles oma peole esinema kutsunud meie noored. Montreali eesti noorte „Kuppari" rahvatantsurühm on igal Montreali eestlaste peol loonud rõõmsat meeleolu ja selle grupi juurde kasvanud laulugrupp on lisanud seda meeleolu omaltpoolt.

Selle üllatavalt rohket osavõttu leidnud kokkutuleku avas klubi esinaine Johanna Toome, tervitades klubiliikmeid ja külalisi. Ja klubi juhatusliige Helmuth Höövel juhatas sisse ettekannete osa, nimetades seda humoorikalt „Kirevaks õhtuks". Ja see tõepoolest sisaldas seda meeleolu üheskoos ettekannetega luule, ühislaulude, näitemängu ja rahvatantsuga.

Eeskava juhatas sisse Netty Sügis, lugedes meeleolukalt ette luuletuse „Hiidlane omast maast ja iseenesest" ja lisas sellele humoreski, mis kirjeldas rännakut läbi teiste Eesti maakondade. Luuleettekannetele lisas Anton Pindam mõned meeleolulised read Pärnu ja Pärnumaa tagapõhjal.

Võibolla kõige elavamaks osaks sellel klubiõhtul oli kõikide koosolijate üheskoos laulmine laululehtedelt Innar Teose muusikalisel saatel. See laulmine kõlas nagu suure koori esinemine. Need laulud nagu „Ma tahaksin kodus olla, kui õunapuud õitsevad", „Sääl, kus rukkiväli lagendikul heljub" ja särtsukas „Lossides krahvidel pulmad on hoos!" panid kogu saalitäie elavalt kaasa laulma.

Omakorda Netty Sügis ja Anton Pindam olid mõlemad head näitlejad oma karjasekauplemise loos. Väga sobivalt riietatud ja vastavalt oma meeleolu sidudes nad lõid kahekesi tõepoolest teatri meeleolu.

Õhtu kõige noorem osa oli teadagi Montreali eesti noorte rahvatantsutrupi „Kupparj" poolt. Kuna selle saali suurus ei lubanud suurema grupi esinemist, siis nad tantsisid seekord kolme paariga koosseisus Carol Piibe, Toomas Puhvel, Susan Sillaots, Mark Piibe, Ülle Leitham ja Markus Pedriks. nende „Jooksupolka", „Raksi Jaan" ja „Mustjala paadimees" Innar Teose muusikalisel saatel said elava aplausi osaliseks. Niiöelda lisanumbriks oli kahe selle grupi liikme Ingrid Mikku ja Susan Sillaotsa kooslaulmine kitarrimuusika saatel. Nad kordasid sedasama laulu, mida klubi liikmed olid just enne koos laulnud, kuid — nagu nad ütlesid, see oli neile niivõrd meeldinud, et nad kordasid seda uuesti. See laul oli: „Ma tahaksin kodus olla, kui õunapuud õitsevad!"

Ühine rõõmus õhtu lõppes tervituste üleandmisega klubi juhatusliikmele Helmuth Höövelile tema 70. aasta sünnipäeva puhul ja klubi liikmetele Liidia ja Karl Koppelile nende 40-da pulma aastapäeva puhul.

Mõnusad suupisted klubi einelaualt sidusid klubi liikmeid omakorda omavahel juttu ajades.

HENN ARVO

Solistide kevadkontserdil esinejaid: laua ääres Irene Loosberg, Asta Ballstadt, Lydia Vohu. Seisavad Õnne Laikve ja Monica Zerbe.

SOLISTIDE KEVADKONTSERT

Esmakordselt ja ainulaadselt toimub reede, 27. mail, kell 8 õhtul Eesti Maja suures saalis Solistide Kevadkontsert.

Kontsert on korraldatud Eesti Abistamiskomitee Kanadas poolt, et edutada Arvo Pärti tema loovas töös.

Kõik kunstnikud on publikule hästi tuntud, kuid kunagi varem ei ole nad koos esinenud. Sellepärast võib nimetada seda kontserdit ainulaadseks.

Kaastegevad on ooperilaulja bariton Avo Kittask, lauljatar ja pedagoog alt Irene Loosberg, kontsertsolist sopran Õnne Laikve ja noor lauljatar alt Monica Zerbe. Samuti esineb kontserdi kavas hästi tuntud näitleja ja näitejuht Lydia Vohu ning klaverisaatja ja pedagoog Asta Ballstadt.

Kunstnikud esinevad solistidena kui ka duettides. Mitmekesine kava hõlmab nii eesti kui ka paremini tuntud teisi klassilisi töid.

Uudisena esineb viiulikunstnik Jaak Liivoja, kes on juba kolm aastat olnud Tafelmusik'a ansambli liige. See ansambel on Põhja-Ameerika tuntum barokk-muusika grupp, kes regulaarselt esinevad ringreisidel Põhja-Ameerikas ja Euroopas. Peale selle on Jaak Liivoja ülemaailmse muusikaajakirja „The Strad" toimetaj ja ka muusikakriitik. Kui ta 1980 aastal Euroopast Torontosse tagasi tuli asutas ta ärilise ettevõtte tegeledes viiulite müügiga ja paranduseksperdina.

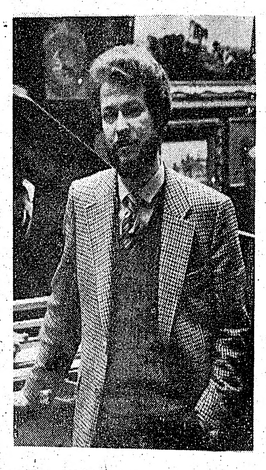

Viiulikunstnik Jaak Liivoja

Seekord esineb Jaak Liivojaga tshellist Kristine Pogyo, kes mängib North York sümfoonia orkestris ja pianist Philip Morehead, kes on abidirektor Chicago „Lyric Opera Company's". Trio esinemine on pühendatud kadunud maestro Peter Paul Lüdigu mälestuseks kes pidi ise sellel konserdil esinema.

Kuna kõik kunstmikud annetavad oma honorari komponist Arvo Pärt'i loova töö toetamiseks, loodetakse näha ka suurearvulist publikut seda huvitavat ja kvaliteetilist kontserti nautimas ja toetamas.

KUHU MINNA?

Reedel, 27. mail Baltic Bash Tartu College'is algusega kl. 7.30 õ.

Reedel, 27. mail solistide kevadkontsert Eesti Majas algusega kl. 8 õ.

Pühap., 29. mail Kevadbasaar Näituseväljakul algusega kl. 12 p.

Pühap., 29. mail Miss Tallinna „ball" Eesti Majas algusega kl. 5 õ.

Neljap., 2. juunil „Estonia" koori aastakontsert. Edward Johnson Bldg. Walter Hall'is algusega kl. 7.30 õ.

Laup., 2. juulil Seedriori Suviharjapidustus.

MÕTTESÄHVATUSI

Laiskus on edu salajane isa.

□

Öndsad on need, kes ei mõtle. Mitte need, kes mõtlevad välja lollusi.

Kogunud NIHITS

Vaipade ja mööbli keemiline puhastus

samuti akende pesemine. Söögituba, elutuba ja koridor $59.95. Pensionäride üürikorteritele hinna-alandus.

PEETER VALING — Tel. 690-4961

Sport

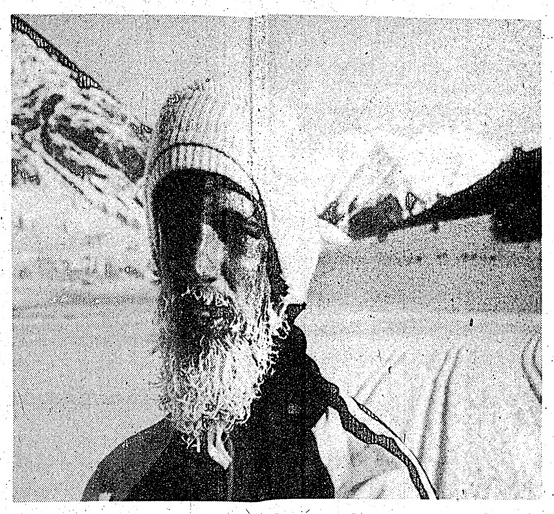

Ontarios tänavu talvel valitsenud lumepuudus suunas Mehis Kivilo Shveitsi suurepärastele murdmaaradadele. Pildil Mehis Engadini maratoni rajal Samedani ja Zuozi vahel. Sellest maratonist võtab osa tavaliselt 12 000 suusatajat.

Maailmamaratonid

Esimene suusamaraton toimus 19. märtsil 1923 Rootsis 119 osavõtjaga, kellest 2 ei suutnud lõppunkti jõuda. Võistlus toimus rajal, mille 400 aastat varem olid kaks tugevat metsameest maha suusatanud, et taanlaste võimu kukutamise organiseerijat ja hilisemat kuningat Gustav Vasat takistada maalt põgenemast. Selle, 89 km pikkuse esimese „Vasaloppeti" võitis Ernst Alin ajaga 7.32.49.

Aastate möödumisega ei ole mitte ainult kasvanud „Vasaloppetist" osavõtjate arv 12 000-le, vaid taolisi suusavõistlusi on hakatud korraldama kõikjal kus ilmastik seda võrratut ajaviitetegevust ja võistlussporti võimaldab. Murdmaasuusatamise massspordiks kujunemisega on pikamaa võistlustel hakatud hindama suhteliselt väheste tippsportlaste kõrval neid tuhandeid kellel on indu ja visadust kümneid kilomeetreid maha suusatada vaatamata kui kaua aega selleks kulub. Eliitklassi kõrvale on tekkinud rahvaklassid ja rahvaklassivõistlused. Viimastest osavõttu õhutavad tahe oma visadust mõõta ja soov tutvuda uute võistlusradade ja kaasvõistlejatega. Reisimise rohkem moodiminemisega võtsid juba mitu aastat tagasi suusamaratonid rahvusvahelise ilme. See maade piire ületav areng lõi eeldused, et aastal 1978 otsustati Telemarkis, Ameerika Ühendriikides, kümnes eri riigis toimuvad maratonid liita sarivõistluseks. Sellesse Maailmamaratonide sarja kuuluvad: Dolomitenlauf Austrias (60 km), Marcialonga Itaalias (70 km), König Ludwig Lauf Saksamaal (90 km), Gatineau 55 Kanadas (58,6 km), Transjurassienne Prantsusmaal (76 km), American Birkebeiner Ameerika Ühendriikides (55 km), Finlandia Hiihto Soomes (75 km), Vasaloppet Rootsis (89 km), Engadin Skimarathon Shveitsis (42 km) ja Birkebeiner-Rennet Norras (55 km).

Maailmamaratonide eliitklass on mõeldud neile, kes on maailmameistrivõistlustel ja olümpiamängudel pidanud „rada andma" endast nooremate, kuid kes ikkagi soovivad edasi suusatada rahvusvahelise tasemega võistlustel. Teiseks võistlevad siin need, kes veel pole valmis rinda pistma maailma parimatega. Eliitklassis võitmiseks tuleb osa võtta vähemalt kuuest maratonist aastas. Üks nendest peab olema Skandinaavias, üks Kesk-Euroopas ja üks Põhja-Ameerikas. Punktide alusel võitja saab hinnalise karika. Rahvaklass on mõeldud neile, kes maailmameistritest juba ammu maha jäid; ja veelgi rohkem neile tuhandetele, kes sellist taset pole elus kunagi saavutanud, kuid kelle kiindumus murdmaasuusatamisse eelmiste omast sugugi väiksem ei ole. Rahvaklass suusatab eliitklassiga samal rajal ja ka siin võetakse aega sekundilise täpsusega. Lõpptulemusena loeb aga siiski ainult võistluse lõpetamine. Kõik kes oma eluajal on läbi suusatanud kümne maratoni saavad nimelise ja vastavat järjekorrnumbrit kandva medali. Maratonidest osavõtt registreeritakse vastavas maailmamaratoni passis. Teadaolevail andmeil on Kanada eestlastest need passid olemas Mehis ja Harri Kivilol. Maailma ulatuses on tänaseni antud välja umbes 1200 passi, ja 70 isikut on juba kõik kümme võistlust sooritanud.

Kodulähedastest maailmamaratonidest võttis tänavu osa ka kuus Kanada eestlast. Eliitklassis võisteldes tuli Robert Vellend Gatineau 55-1 11. kohale ajaga 3.17 ja American Birkebeiner'il 16. kohale ajaga 2.23.32. Rahvaklassis suusatasid Gatineau 55-1 Mehis Kivilo (4.24.17) ja Harri Kivilo (5.18.26). Mõlemad ületasid oma vanuseklassis ettenähtud normi ja said selle eest medali. Gatineau 55-1 oli erivõistlus neile, kes vähem vaeva ja rohkem mõnu soovisid tunda. Selle, 30 km raja sõitsid läbi Kalle Leppik (1.52), Theo Vellend (2.23) ja Maimo Kivilo (3.18).

Arvestades, et eestlased kuuluvad nende rahvaste hulka, kes suusatamist juba 3 - 4000 aastat tagasi harrastasid, siis võiks loota neid veidi suuremal arvul maratoniradadel näha. Kuna eestlased nagunii palju reisivad, siis oleks ülimalt tore kui varsti tekiks eestlaste maailmamaratoni klubi, et ühiselt puhkus- ja võistlusretki nautida.

Laura Randmaa tõusev täht teniseväljakul

North York'i ajaleht „Mirror" toob juba teist aastat teateid 11 aastase Laura Randmaa tennisevõitudest Ontario turniiridel ja ennustab talle tulevikus suurt edu.

Laura Randmaa on viimase kahe aasta vältel niivõrd kiirelt arenenud, et tal oma vanusegrupis vaevalt enam väärilisi vastaseid leidub. Viimasel Mike Circut turniiril, mis peeti Mayfair Racquet Club'i tennishallis, ta võitis finaalis oma vastast 6—0, 6—0, saades auhinnaks Ontario Tenniseliidu poolt välja pandud $250.- suuruse rahalise auhinna, peale selle veel turniiri korraldaja auhinnadena suure metallist seinaplaadi ja paar tenniskingi. Kanadas antakse amatöörsportlastele tennisevõistlustel ka rahalisi auhinde, kuid võitjad võivad neid summasid kasutada ainult oma spordikulude katteks.

Ontario Tenniseliit peab aasta vältel kõikide võistlejate kohta paremustabelit, arvestades võistlustel saavutatud punktidega. Viimase turniiri võitmise järele Laura Randmaa on Ontarios esikohal 1106 punktiga, teisel kohal oleja on saavutanud 562 punkti ja kolmas 453. Ontario meistriitiitli väljaarvestamiseks ei piirdu mitte ainult meistrivõistlustel saavutatud esikoht vaid võetakse arvesse ka kogu võistlusaastal saavutatud tagajärjed. Selle süsteemi kohaselt võib meistriks tulla ka see, kes tegelikult ise meistervõistlusest osa ei võtnud. Noored tennisevõistlustel on jagatud vanusegruppidesse: 12 a. ja nooremad, 13—14 a. ja 15—16 a.

Laura Randmaa oma auhindadega. Foto — H. Raigna

Tennisemänguga Laura tutvus 8 aastaselt kui ta vanemad, kes tennisemängu harrastajad ja kohaliku tenniseklubi liikmed, võtsid ta endaga kaasa teniseväljakule. Seal oli lastele erigrupp tennisemängu õppimiseks. Selle grupi õpetaja avastas, Laura ande tennismänguks ja soovitas vanematel teda saata teise klubisse, kes omas tennishalli, kus treeniti noori võistlejaid aasta läbi väga hea treeneri juhtimisel. Sealt saadeti ta esimest korda 1981. a. veebruaris turniirile mis peeti St. Catharines. Seal oli tema esimeseks vastaseks vilunud võistleja, kes teda võitis juba esimesel mängul. See kaotus Laurat ei hirmutanud, vaid ta hakkas ainult hoolsamini treenima.

AINULAADNE SPORDIPROGRAMM

North York'i linna koolivalitsus alustas Ontario Provintsivalitsuse majandusliku abiga 1980. a. sügisel Finch Ave. Seneca College'i algkooli juures sportliku kasvatuse programmiga mis ainulaadne Kanadas. Esimesel aastal alustati ainult võimlemisega, kuid järgmisel aastal võeti kavasse ka iluuisutamine ja tennisemäng. Vastuvõtt toimus kahekordsete eksamitega. Vanemad viisid Laura eksamitele. Soovijaid oli rohkesti, kuid esimestel katsetel Seneca College'i juures võeti vastu ainult kümme tütarlast. Teistel katsetel, mis toimusid juba North York'i Ülikooli juures kolme päeval, võeti vastu ainult kuus. Viis tütarlast koos Lauraga Torontost ja üks Brantford'ist.

Laura päev algab seal juba hommikul kell 7 tennishallis, sealt bussiga Senega College'isse ja kella 9-ks kooli. Pärast kooli lõppu jälle teise tennishalli treeningule, kust ta koju jõuab alles kell 6 õhtul. Nädalalõppudel saadetakse õpilased võistlustele. Selle kooli õppeprogramm on esitatud ka TV saates, kus Laura mängib tennist ühe teise tütarlapsega.

EI OLE VASTAST

Selle aasta esimese nelja kuu vältel on Laura võistlustel võitnud kõik turniirid, väljaarvatud ainult üks, kus ta võistles haigena bronhiidis. Kohtunik nähes, et ta ei saa korralikult hingata, soovitas tal katkestada. Laura aga ütles, et tal on tarvis võistlustel saavutatud punkte ja jätkas mängimist ja lõpetas võistluse teisena. On tekkinud olukord, kus tal võisteldes oma vanusegrupis ei leidu enam tugevaid vastaseid, olgugi et need on enamuses temast aasta vanemad. Seda probleemi, katsutakse nüüd lahendada nii, et teda osaliselt panna võistlema vanemasse vanusegruppi. Sel viisil jääks tal alles võimalus Ontario meistrititlile oma vanusegrupis ja tugevamad vastased, kes on talle vajalikud edaspidiseks arenguks, saaks ta vanemast vanusegrupist.

HARALD RAIGNA

Pedestri Jaani veste

Proteiin ja meie

Ruudi Apitsa kohale-jõudes olid pooled istmed saalis juba võetud, kuid ta pilk ei tabanud ühtegi lähemat tuttavat.

„Istuks õige sinna ette otse Lajanurme kõrvale", mõlgutas Ruudi. „See on küll alati ennast täis ja tahab teisi lolliks teha, aga vahel pole vigagi."

„Kas see plats on prii?, osutas ta istmele Henn Lajanurme kõrval, ja saanud rahuldava vastuse, hakkas külg ees, tooliderea vahel oma eesmärgi poole pürgima, kuigi ta keha nii harmooniliselt ehitatud oli, et see mingit vahet ei teinud, kas ta puges külg ees või rind ees.

„Puha daamid — ainult mõni üksik mees siia naistekarja hulka ära eksinud", pakkis Ruudi Apits enese toolikorjude vahele. „Poleks uskunudki, et naistel ka nii suur huvi enärgija küsimuste vastu... Või tulid hoopis noort kõnelejat kaema", vaatas ta võidurõõmsalt ringi kontrollimaks naabrite reageerimist oma teravmeelsusele.

„Ega see halb pole, kui meie noorte teadlaste töö vastu huvi tuntakse", vastas Lajanurm asjalikult." See on ju erakordne saavutis, kui üks võõrkeelse haridusega doktor oma uurimustööd eesti keeles tutvustab".

„Mina olen kuulnud, et ta just päris toktor ei olevatki. Ainult pii-äits-tii, nagu inglased ütlevad."

„See on ju doktor."

„Aga temal ei pidavat olema luba toherdada. Mõned olevat proovinud tema juurde minna, aga..."

„Ega siis kõik doktorid pruugi arstid olla."

„Noh näed siis nüüd isegi. Seal see konks ongi — inimeste kallale teda ei lubata. Võibolla koerte ja kasside kallale oleks okei."

„Tema ala on bioloogia", lõpetas Lajanurm vaidluse.

„Eks neid asju ole nüüdsel ajal palju, mida ülikoolis õpitakse", pidas Apits oma kohustuseks hoida jutulõnga katkemast. „Kõik selle järele, kuidas kellegi pea jagab... Nagu aart ja saients ja kommers ja aatumviisika ja laibrari ja piu... piu — noh see, mis sina ütlesid — see piu..."

„Bioloogia."

„... piuloogia ja riisõrts ja keeleteadus ja mis nad kõik on... Aga elutarkus on ikka üle kõige. Võta näituseks maailma kõige rikkamad mehed — ükski pole ülikoolis käinud".

„Noh küllap mõned ikka ehk on", arvas Lajanurm.

„Nojah, mõned vast. Aga need ülikoolist välja tulnud mehed jäävad ikka edasi ülikoolide ümber trügima ja uusi tarku juurde õpetama. Ja kõik rahva rahaga. Ja kellel seda kõike tarvis on! Kellel ikka pea õigel kohal, saab väga hästi ilma läbi. Ja kes on loll, see jääb lolliks — utsita nii palju, kui tahad. Mu oma poeg pani ju paar aastat nahka kalletsis. Oli peakas poiss, aga pandi õppima nisukest kraami, millest elus miski kasu ei ole. Sai suvetöö ühes vabriku laboratoris. Seal saadi kohe aru, kellega tegemist — noh, indeligentest perekonnast — ja napsati kohe ära. Hakkas kohe au kõrgendust saama ja on nüüd ammu juba üks pränts mänäser, või midagi nisukest. Ja annab igale prohvessorile silmad ette... Ja saab poole rohkem palka kui tema koolivennad, kes lõpetasid. Elukooli"

„Näis, mis meie tänasel prohvessoril ka öelda on", katkestas Apits oma monoloogile järgnenud pausi.

„See on ju kõik öeldud siin", libistas Lajanurm käeselja üle kavalehe. „Proteiin ja meie."

„Selle peale ma ju täna siia välja tulin. Mulle on see propelni asi väga tuttav. Kohe kui propein leiutati, olin mina üks esimestest, kes propelni kütte peale üle läks. Katitsis, muidugi — mitte linnas. Küte ja pliit ja pärast svimmingpuul ka. Kõik töötab, nagu kellavärk ja — peaasi — hulga odavamini, kui elekter."

„Härra Apits, ma kardan, et teie segate kaks asja ära. Üks on proteiin ja teine on propaan, ehk inglise moodi hääldatult 'propein'".

„Hea küll, hea küll, ma näen, et sina hakkad ka tähti närima, nagu oleks sa ka mõni prohvessor.

„Teie räägite propaan-gaasi tarvitamisest kütteks, tema aga ühest süsivesikust, mis iga elusolendi keha ülesehitamiseks tarvilik on".

„Süsivesikust", halvustas Apits." *Süsi on ju iga kütteaine* sees — seda teab iga laps... Niisama kui aatumid ja nukleaarid ja üdrageen ja-ja-ja uriinium ja kõik need teised põletise ja lõhke ained, nagu tinamiit ja eelium ja mis nad kõik on...Sest põlemine ja plahvatus on ju üks ja see sama. Üks on ainult aeglane ja teine äkiline." ja lisas juurde: "Eks kõike seda sai ju omal ajal koolis õpitud, aga ega's kõike jõua nii täpselt meeles pidada."

Apitsa sõna jäigi peale, sest juba oli seltsi esimees kõnepulti tõusnud koosolekut avama.

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII

Akende asendamine thermo-akendega. ★ 5 tollised veerennid kuues värvis. ★ Rõästaaluste katmine.

Keldri akendele sissemurdmise vastu metallkaitsed.

Tasuta hindamine. Helistage päeval töökoda tel. 832-2238 Kodus 769-0932

OSSO INVESTMENTS INC., 10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0